

**BUDAPEST FŐVÁROS IX. KERÜLET
FERENCVÁROS ÖNKORMÁNYZATA
SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI KONCEPCIÓ
FELÜLVIZSGÁLATA**

Jóváhagyta:

**Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata
Képviselő-testületének ... /2018. (IV. 26.) számú határozata**

2018-2019.

Készítette:

Halmai András

Tartalom

Vezetői értékelés	3
I. Helyzetelemzés.....	4
1. Szabályozás, hatáskör.....	4
2. Szociális ellátórendszer Ferencvárosban.....	6
2.1. Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata	7
2.2. Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatal	7
2.3. Ferencváros Önkormányzata által fenntartott költségvetési szervek.....	8
2.4. Egyházak, civil szervezetek	10
2.5. Ferencvárosi „deák” Közalapítvány	11
2.6. Ferencváros Önkormányzata által fenntartott gazdasági társaságok	12
2.7. Nemzetiségi Önkormányzatok.....	13
2.8. Belső-Pesti Tankerületi Központ	13
3. A társadalmi környezet bemutatása, értékelése.....	16
3.1. A lakosságszám alakulása.....	16
3.2. A lakosság összetétele.....	17
3.3. A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások célcsoportjai	20
4. A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, valamint a támogatások bemutatása, értékelése.....	24
4.1. Alapellátás.....	24
4.2. Pénzbeli és természetbeni, szociális és gyermekjóléti ellátások.....	45
II. Helyzetértékelés, alapelvek meghatározása	60
1. Alapelvek	60
2. Kijelölt feladatok teljesülése	60
3. SWOT analízis	63
III. Célok, fejlesztési javaslatok	65
1. Általános célok a szociális ellátórendszer területén.....	65
2. Fejlesztési javaslatok szociális területen a 2018.-2019. évre	67
2.1. Ifjúság	68
2.2. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	68
2.3. Egészségügy.....	68
2.4. Feladatok a pénzbeli és természetbeni ellátások területén.....	68
2.5. Iskolai szociális munka	68
2.6. Hajléktalanok nappali ellátásának biztosítása.....	69
2.7. Esélyegyenlőség.....	69
2.8. Bölcsődei ellátás	69
2.9. Élelmiszertámogatás	69
IV. Mellékletek.....	70
1. számú melléklet – Statisztikai adatok a Fővárosról és Ferencvárosról.....	70

2. számú melléklet – LÉLEK – Program bemutatása	72
3. számú melléklet – Önként vállalt feladatok, támogatások a szociális ellátórendszer területén Ferencvárosban.....	73
4. számú melléklet – Ferencvárosban működő, és Ferencvárossal szorosan együttműködő egyházak:.....	73

Vezetői értékelés

Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata (a továbbiakban: Ferencváros Önkormányzata) célkitűzése, hogy a kerület a továbbiakban is olyan szerves része legyen Budapestnek, amely polgárainak igyekszik egyenlően esélyt teremteni a boldoguláshoz, valamint infrastrukturális, környezetvédelmi és kulturális szempontból egyaránt megfelel az Európai Unió által a XXI. század modern világvárosaival szemben támasztott követelményeknek. Ehhez ama - Magyarország Alaptörvénye által is megfogalmazott – törekvésnek is teljesülnie kell, amely kimondja, hogy minden állampolgár számára meg kell teremteni a szociális biztonságot. Fenti cél megvalósítása érdekében egy hatékony szociális ellátórendszer működtetésére van szükség.

A Szolgáltatástervezési Konceptió 2018-2019. évi felülvizsgálata egy – a címben is – meghatározott időszakot vizsgál, így a javaslatok, célkitűzések rövidtávú intervallumban értelmezhetőek. Az elemzésben bemutatásra, majd értékelésre kerülnek a helyi társadalmi-demográfiai viszonyok, valamint azok tendenciális változása, amelyek alapját jelentik a szolgáltatástervezésnek. A társadalmi-demográfiai trendek közül kiemelendő, hogy Ferencvárosban csökken a munkanélküliség, illetve növekszik a lakónépeség. A szociális ellátórendszer tagjainak bemutatása során egy komplex képet kapunk arról, milyen összetett, több szereplős szervezeti rendszer képezi alapját a ferencvárosi szociális ellátórendszernek. A különböző szereplők között létrejött partneri, fenntartói kapcsolat a kölcsönös együttműködésen alapulva garanciát biztosít a szociális ellátórendszer fenntarthatóságának, azzal a feltétellel, hogy az eltérő területen¹ történő változások követésével struktúrája újra felülvizgálatra kerül.

Jelen felülvizsgálat során bemutatásra kerülnek a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások Ferencváros vonatkozásában. A kötelező, valamint önként vállalt feladatok külön-külön jelennek meg a felülvizsgálatban. A koncepció foglalkozik a kerületben működő szociális segélyezési rendszerrel, a finanszírozással, valamint az e területen az utóbbi években lejátszódó folyamatokkal.

A jelenlegi adatokat – meghatározott alapelvek alapján – vizsgálva, rendszerezve SWOT analízis segítségével pozicionálható a ferencvárosi szociális ellátórendszer, annak gyengeségein, erősségein keresztül bemutatva a lehetőségeket, veszélyeket a közeljövő vonatkozásában. Az ellátórendszer feltérképezését követően kerültek megállapításra azok a fejlesztési javaslatok, amelyek követése mentén növelhető a szociális ellátórendszer minősége, hatékonysága.

A koncepció törekszik a javaslatokat részletesen, jól értelmezhetően bemutatni, ellenben az operatív, végrehajtó feladatelemzés mélyreható vizsgálata nem képezi a felülvizsgálat tárgyát. A javaslatok, célok megvalósulása esetén a következő években tovább folytatódhat a szociális ellátórendszer szolgáltatásainak vonatkozásában a minőség emelése. A színvonal növelése mellett meg kell próbálni felkutatni az ellátórendszer látókörén kívülre szorult társadalmi rétegeket. Az ő bevonásukkal, problémáinak kezelésével megvalósulhat a Magyarország Alaptörvényében fentebb már említett szociális biztonság.

¹ Jogszabályi, társadalmi-demográfiai változások.

I. Helyzetelemzés

1. Szabályozás, hatáskör

Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) XIX. cikke kimondja: *Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.* Az Alaptörvény rögzíti továbbá, hogy Magyarország a szociális intézmények és intézkedések rendszerével kívánja megvalósítani a szociális biztonságot. A fenti célok megvalósulása, valamint a megfelelő jogszabályi keretrendszer biztosítása érdekében alkották meg a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt (a továbbiakban Szt.), valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényt (a továbbiakban: Gyvt.).

Fentiekkel összhangban a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) többek között szabályozza azt is, hogy az önkormányzatoknak milyen szerep jut a szociális biztonság megteremtése vonatkozásában. Az Mötv. 13. § (1) bekezdése kimondja, hogy sok egyéb feladat mellett a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen a szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások, a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása, a sport, ifjúsági ügyek, valamint a nemzetiségi ügyek. Az Mötv. által az önkormányzatokhoz rendelt, valamint az Szt. és a Gyvt. által szabályozott feladatok maradéktalan megvalósítása érdekében az önkormányzatok – a jogszabályi hierarchiát szigorúan betartva – rendeleti úton látják el a település szociális igazgatását. Ferencváros Önkormányzata helyi rendeleti úton szabályozza a szociális területet két jogszabály:

- Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata Képviselő-testületének a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 24/2011. (IX. 26.) számú önkormányzati rendelete
- Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzat Képviselő-testületének a pénzbeli és természetbeni ellátásokról és támogatásokról szóló 8/2015. (XII. 17.) számú önkormányzati rendelete által.

Jogszabályi hierarchia a szociális igazgatás területén:

Forrás: Humánszolgáltatási Iroda, 2018.

A fenti jogszabályok teremtik meg azt a törvényességi alapot, amely a ferencvárosi szolgáltatások elemzéséhez vezet. Az Szt. 92. § (3) bekezdése szerint a legalább kétezer

lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít, melynek tartalmát az önkormányzat két évente felülvizsgálja és aktualizálja.

A települési szolgáltatástervezési koncepció célja a szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása és a biztosított ellátási formák megszervezése.

A felülvizsgálat fontos célkitűzései között szükséges megjeleníteni az eltelt időszak jelentősebb kerületi történéseit a szociális ellátás területén, vagyis egy helyzetképet, helyzetelemzést adni a kerületben élő és a szociális ellátásokra rászoruló személyek részére nyújtott szolgáltatások jelenlegi helyzetéről, általános működési és szakmai feltételeiről, struktúrájáról, a működés során felmerülő problémákról. Azon további feladatok meghatározása indokolt, melyek - a helyi közösség szociális helyzetének javítására irányuló intézkedések megtétele érdekében - a társadalmi változásokra reagálni képes, korszerű ellátórendszer fejlesztésével kapcsolatosak.

A szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálatát az Egészségügyi, Szociális és Sport Bizottság megvitatta, véleményeztetésre került a szociális területen tevékenykedő intézményvezetőkkel, a nemzetiségi önkormányzatokkal, valamint a Ferencvárosi Szociálpolitikai Kerekasztal tagjaival.

A Ferencvárosi Szolgáltatástervezési Koncepciót a 127/2005. (III.29.) számú határozattal fogadta el Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzatának Képviselő-testülete, a felülvizsgálatok a 2007. évben a 240/2007. (X. 03.) számú, a 2008. évben a 353/2008. (XI. 05.) számú, a 2010. évben a 338/2010. (XII. 01.) számú, a 2013. évben a 303/2013. (XII. 12.) számú, a 2016. évben a 21/2016. (I. 28.) számú, valamint a 2018. évben a .../2018. (IV. 26.) számú határozatokkal történtek.

2. Szociális ellátórendszer Ferencvárosban

Ferencváros lakosságának szociális biztonságát egy komplex ellátórendszer hivatott biztosítani, amely több szereplő hatékony együttműködésén keresztül valósulhat meg. Ez a fejezet ezt az ellátórendszert mutatja be.

Szociális ellátórendszer Ferencvárosban

↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata	Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatal	Ferencváros Önkormányzata által fenntartott költségvetési szervek	Belső-Pesti Tankerületi Központ	Egyházak, civil szervezetek	Ferencváros Önkormányzata által fenntartott gazdasági társaságok	Ferencvárosi „deák” Közalapítvány

Forrás: Humánszolgáltatási Iroda, 2018.

Ferencváros Önkormányzata a szociális ellátórendszer vonatkozásában partneri, valamint fenntartói kapcsolatban áll az alábbi táblázatban jelölt szervezetekkel a szociális biztonság megteremtésének céljából. A szervezetek közötti kapcsolat többoldalú, egyszerre állnak kapcsolatban Ferencváros Önkormányzatával, egymással, valamint a támogatottakkal, így megteremtve a hatékony információáramlás alapjait:

Szociális ellátórendszer szereplői és Ferencváros Önkormányzatának kapcsolata

		Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatal	Nemzetiségi Önkormányzatok		
		<u>Partneri kapcsolat</u>	<u>Partneri, támogatói kapcsolat</u>		
Egyházak, civil szervezetek	<u>Partneri, támogatói kapcsolat</u>	Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata		<u>Partneri, támogatói kapcsolat</u>	Belső-Pesti Tankerületi Központ
Ferencváros Önkormányzata által fenntartott gazdasági társaságok	<u>Fenntartói kapcsolat</u>			<u>Fenntartói kapcsolat</u>	Ferencvárosi „deák” Közalapítvány
		<u>Fenntartói kapcsolat</u>			
		Ferencváros Önkormányzata által fenntartott költségvetési szervek			

Forrás: Humánszolgáltatási Iroda, 2018.

A partneri kapcsolatok erősítése, a kapcsolati háló bővítése azon koncepcionális feladatok közé tartozik, amelyek hosszú távon mind Ferencváros Önkormányzata, mind az egyéb résztvevők számára előnyös pozíciót predesztinálnak.

2.1. Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata

Mint jogszabály -alkalmazó, -alkotó, valamint intézményfenntartó szerepkörében az alapját és központját adja a helyi szociális ellátórendszernek. Jogszabály -alkalmazó, -alkotó szerepkörében az Szt., Gyvt., valamint a helyi önkormányzati rendeletek alapján jól célzott támogatásokkal, segélyekkel² biztosítja Ferencváros lakóinak szociális biztonságát. Emellett a fenntartásában működő intézmények, valamint különböző megállapodások útján biztosítja a törvény által előírt kötelező ellátásokat.

Budapest Főváros IX. Kerület Ferencvárosi Polgármesteri Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) - szociális szolgáltatások vonatkozásában - feladatait egyik szervezeti egységén, a Humánszolgáltatási Irodán keresztül látja el. A Humánszolgáltatási Iroda a hét 5 napján várja, a 1096 Budapest, Lenhossék u. 24-28. telephelyén ügyfeleit. A Humánszolgáltatási Irodával együtt 4 különböző helyen van lehetősége az ügyfeleknek kérelmeik leadására ügyfélfogadási időben, így a fenti cím mellett az Ügyfélszolgálati és Igazgatási Csoportnál (1092 Budapest, Bakáts tér 14.), a József Attila-lakótelep Ügyfélszolgálati Kirendeltségen (1098 Budapest, Toronyház utca 3/b.), valamint az Aszódi - Gyáli Lakótelep Ügyfélszolgálati Kirendeltségen (1097 Budapest, Ecseri út 19.). A három - Rendszeres Ellátási, Eseti Támogatási, valamint Intézményfelügyeleti – csoportra tagolt iroda kezeli a rászorultak számára nyújtott támogatásokat, segélyeket, valamint koordinálja civil szervezetekkel, egyházakkal, Ferencváros Önkormányzata által fenntartott intézményekkel, valamint egyéb partnerekkel a kapcsolatot, így központi szerepet tölt a szociális ellátórendszer működésében. Fent nevezett szervezeti egység referensi státuszok segítségével járul hozzá a szolgáltatások színvonalának javításához, valamint a szociális ellátórendszer hatékonyabb működéséhez. A Humánszolgáltatási Irodán 6 különböző területen – egészségügy, idősügy, ifjúság- és drogprevenció, esélyegyenlőség, civil és egyházi, valamint sport – szakképzett referensek segítik a Hivatalt. Munkájukkal – az adott területen – átláthatóbb, a ferencvárosi polgárok érdekeinek megfelelő módon racionalizált együttműködés valósul meg a szociális ellátórendszer tagjai között.

A kötelező feladatok biztosítása mellett Ferencváros Önkormányzata mind pályázati úton mind egyedi kérelmek alapján igyekszik támogatni a kerületben tevékenykedő intézményeket, civil szervezeteket.

2.2. Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatal

Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatala 2013. január 01. kialakulása óta szoros együttműködésben működik Ferencváros Önkormányzatával az Alaptörvényben megfogalmazott szociális biztonság megteremtése érdekében. A járások kialakításáról, valamint egyes ezzel összefüggő törvények módosításáról szóló 2012. évi XCIII. törvény, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 218/2012. (VIII. 13.) Korm. rendelet alapján 2013. január 01. napjától a települési önkormányzat jegyzője (a továbbiakban: jegyző)

² Amelyek a 4. fejezetben kerülnek bemutatásra.

helyett a járási (fővárosi kerületi) hivatal jár el az alábbi – Szt. hatálya alá tartozó – támogatások megállapítása tárgyában:

- alanyi jogú ápolási díj és fokozott ápolási szükségletre tekintettel megállapított ápolási díj,
- időskorúak járadéka,
- alanyi és normatív jogcímen megállapított közgyógyellátás,
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Fentiek mellett 2015. március 01. napjától a kötelező segélyek közül kikerült a lakásfenntartási támogatás és az adósságkezelési szolgáltatás. A kötelező segélyek körén kívül további ellátások nyújtásáról és a jogosultsági feltételekről az önkormányzatok szabadon dönthettek. A segélyezési/támogatási rendszer úgy került kialakításra, hogy az igyekszik teljes egészében lefedni a rászoruló ellátottak körét. Azok számára, akik bizonyos rászorultsági feltételek hiánya miatt nem tudnak segítséghez jutni a Kormányhivatalnál, de támogatásuk szociálisan indokolt, a vonatkozó rendeletben meghatározott feltételek teljesülése esetén Ferencváros Önkormányzata támogatást biztosít.

A járási hivatalok legfontosabb feladata a megyei szintnél alacsonyabb szinten intézendő államigazgatási feladatok ellátása. Elsősorban okmányirodai feladatokat, a gyermekvédelmi és gyámügyeket, valamint egyes szociális, környezetvédelmi, természetvédelmi igazgatási ügyek intézését vették át a településektől a járási hivatalok. A hatáskörök szétválasztásánál kiemelt szempont volt, hogy a helyi szabályozáshoz kapcsolódó, mérlegelési jogkörbe tartozó ügyek lehetőleg maradjanak a jegyzőnél, ahol viszont az adott ügyben az államnak van egyértelműen feladata, szerepe, ott a járási hivatal tudjon majd hatékonyabban intézkedni. Az azonos szabályozók mentén lefolytatható eljárásokkal hatékonyabb, racionálisabb ügyintézés valósul meg országsszerte.

Megalakulása óta a Kormányhivatal, valamint az Önkormányzat között kollegialitás jellemző. A két hivatal közös célja - a jogszabályi előírásoknak megfelelően - biztosítani a kerület lakosságának jogait, melynek alapja az a hatékony együttműködés, melyhez a mellérendelt partneri viszony ad alapot.

2.3. Ferencváros Önkormányzata által fenntartott költségvetési szervek

A szociális ellátórendszer szerves részét képezi a Ferencváros Önkormányzatának fenntartásában működő Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézmények (a továbbiakban: FEBI), a Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága (a továbbiakban: FESZGYI). A szolgáltatások rendszerének további szerves elemei a kerületi fenntartású óvodák, a Ferencvárosi Művelődési Központ és Intézményei (a továbbiakban: FMK), a 2017. november 01. napján – az FMK-ból történő kiválással – alakult Ferencvárosi Pincészínház, valamint a működtetési feladatokkal megbízott Ferencvárosi Intézményüzemeltetési Központ.

Ferencváros az Szt., valamint a Gyvt. által előírt kötelezően ellátandó feladatait³ két intézménye: a Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézmények, valamint a Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága útján látja el.⁴ Az előző években mind a FESZGYI mind a FEBI alkalmazásában álló elhivatott, szakképzett munkaerő számára sikerült egy olyan bérezési szisztéma kialakítása, amely megpróbálja kellőképpen honorálni a területen végzett áldozatos munkát. Ezt fokozandó évente megrendezésre kerül a Szociális Munka napja, valamint átadásra kerül a Humanitas Ferencváros díj, amely a kerület szociális ellátása területén – legalább 10 éven át – kiemelkedő tevékenységet végző magánszemély részére adományozható. Magyarország Kormánya igyekszik hozzájárulni a területen dolgozó kollégák bérezése színvonalának emeléséhez, így szociális ágazati, valamint kiegészítő pótlékkal igyekszik rendezni bérüket a központi költségvetésen keresztül.

Önkormányzati fenntartású intézmények szociális és gyermekjóléti területen	
↓	↓
Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézmények	Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága

Forrás: Humánszolgáltatási Iroda, 2018.

A kerületben működő további költségvetési szervek közvetett módon kapcsolódnak a szociális ellátórendszerhez és közvetlen módon alakítják Ferencváros szolgáltatási rendszerét magas színvonalú tevékenységükkel.

2.3.1. Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága

Ferencváros Önkormányzata – mint fenntartó – két önállóan gazdálkodó – szociális, gyermek- és ifjúságvédelmi – közintézmény működtetésével látta el az ágazati törvényekben előírt alapellátási, alapszolgáltatási feladatait 2011. év decemberéig. A külön intézményként működő Ferencvárosi Gondozó Szolgálat, valamint Ferencvárosi Egyesített Családsegítő Központ és Intézményei összeolvadását követően, 2011. december 01. napjától alakult meg a FESZGYI, amely a Családtámogató és Gyermekjóléti Központból, valamint a Szociális Szolgáltató Központból áll. A József Attila Terv keretein belül létrejött Családmentori Iroda is fenti intézményen belül működött, mely tevékenysége a 2015. év végén lezárult JAT program után tovább folytatódik a FESZGYI keretein belül. A 2016. évtől az intézmény már, egy korszerű, a XXI. század kihívásainak megfelelő központban, a 1096 Budapest, Lenhossék u. 7-9. szám alatti székhelyén, valamint a már a megszokott mellett a jogszabályok, illetve a gyakorlati tapasztalatok által történt átszervezések következtében kialakított telephelyein fogadja ügyfeleit.

³ A feladatok részletezése a 4. fejezetben kerül bemutatásra.

⁴ A szociális és gyermekjóléti feladatok részletes bemutatásával a társadalmi környezet bemutatása után, a 4. fejezetben foglalkozunk.

2.3.2. Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézmények

A FEBI-n keresztül biztosítja Ferencváros a gyermekek napközbeni ellátását. Feladata a gyermekjóléti alapellátás, melynek keretén belül a családban nevelkedő 20 hetes - 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását nevelését végzi. Ha a gyermek évközben betöltötte a 3. életévét, a bölcsődei gondozási-nevelési év végéig maradhat bölcsődében. Amennyiben a gyermek még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életvének betöltését követő augusztus 31. napjáig tovább gondozható az intézményben.

A bölcsőde a gyermekek napközbeni ellátásához kapcsolódó egyéb szolgáltatásokat is végezhet.⁵ Az intézmény jelenleg 5 bölcsődei részlegről áll - mindösszesen 328 férőhellyel - amelynek munkatársai feladatainak ellátásához alkalmazzák a bölcsődék számára kötelezően előírt szakmai anyagok, módszertani levelek előírásait a minőségi munka fejlesztése céljából. A gyermekek ellátását az intézmény saját szakmai programja, célkitűzései alapján végzi.

2.3.3. Egyéb költségvetési szervek

Ebben a pontban azokról a költségvetési szervekről teszünk említést, melyek közvetve kapcsolódnak a szociális ellátórendszerhez, illetve a szolgáltatási rendszer alapjait képezik.

Ferencváros Önkormányzata 9 óvodát tart fent, melyben jelenleg 61 csoportban 1236 gyermek nevelése zajlik. Az utóbbi évek tendenciális változásai miatt a 2017. évben a Ferencvárosi Csudafa Óvoda átszervezésre került, így a „Kén utcai telephely” (1095 Budapest, Soroksári út 136.) bezárásra került. A jelenlegi infrastruktúra lehetőséget biztosít valamennyi ferencvárosi családnak, hogy - a jogszabályban meghatározott feltételek teljesülése mellett - gyermeke óvodai ellátásban részesüljön.

Többek között az FMK és a Ferencvárosi Pinceszínház felel a kerületben megvalósuló kulturális rendezvényekért/programokért, így helyi igényeket szem előtt tartva kerülnek meghatározásra a kerület kulturális programjai, melyek a legszélesebb rétegek számára kívánnak magas színvonalú kikapcsolódást kínálni.

A Ferencvárosi Intézményüzemeltetési Központ biztosítja azt a műszaki, gazdasági háttérrel, ami szükséges ahhoz, hogy a fenti költségvetési szervek magas színvonalon tudják szakmai munkájukat végezni.

2.4. Egyházak, civil szervezetek

A civil szervezetekkel, egyházakkal⁶ történő együttműködés lehetőséget biztosít azon szolgáltatások ellátására, amelyek önkormányzati fenntartásban nem működnek, vagy azok teljes körű ellátására nincs kapacitás.

⁵ Részletesen bemutatásra kerülnek a gyermekek napközbeni ellátása alfejezetben.

⁶Felsorolásuk az 4. számú mellékletben.

A kerületi egyházakkal – a ferencvárosi polgárok érdekében – Ferencváros Önkormányzata próbálja szorosabbra fűzni a kapcsolatot, mivel komoly szerepük van a társadalmi összefogásban, a támogatásokban, a hatékony kommunikációban, az oktatásban, továbbá a szociális ellátórendszer fejlesztésében is. A 2012. évtől Ferencváros Önkormányzata rendszeresen összehívja az Egyházi Kerekasztalt, amelynek célja a jövőben még szorosabb együttműködés kialakítása a Ferencvárosi Önkormányzat és a kerületben fontos társadalmi szolgálatot végző egyházak között. A 2017. év őszén összehívott egyeztető fórum lehetőséget biztosított – Ferencváros Önkormányzata, valamint az egyházak közötti hatékony kommunikáció által – az 500 éves reformáció bemutatása, és az aktuális események, programok ismertetése mellett a folyó ügyek egyeztetésére is. Az egyházak szerepét hangsúlyozandó Ferencváros Önkormányzata pályázati úton támogatásban részesíti a kerületben tevékenykedő egyházakat, ennek vonatkozásában a 2017. évben 6 millió forint került elkülönítésre.

Pályázati rendszer keretén belül a kerület számára megvalósított programok kapcsán van lehetősége a Ferencvárosban tevékenykedő civil szervezeteknek, egyházaknak, nemzetiségi önkormányzatoknak minden év tavaszán különböző tematikájú, Ferencváros Önkormányzata által kiírt pályázatokon részt venni. Az adott évben elfogadott költségvetés függvényében évről-évre kiírásra kerülő pályázatokon kívül a szakbizottságok, valamint a képviselő-testület által arra érdemesnek ítélt kérelmek esetében egyedi támogatást kaphatnak a Ferencvárosért tevékenykedő szervezetek.

A Fővárosban egyedülálló módon Ferencváros Önkormányzata kedvezményes bérleti díjú helyiséget biztosít bizonyos közérdekű tevékenységet végző szervezetek számára. Ezekkel a szervezetekkel Ferencváros Önkormányzata együttműködési megállapodást köt, így a kerületben, jellemzően a kerületért tevékenykedő civil szervezetek Ferencváros lakosságáért végzett munkájukért cserébe közvetett támogatásként kedvezményes bérleti díjat kapnak.

Civil szervezetek, valamint társhatóságok⁷ segítségével szerződéses úton lát el Ferencváros Önkormányzata olyan alapfeladatokat, amelyeket különböző feltételek teljesülése hiányában nem képes önállóan megszervezni. Ezen szervezetek bemutatásra kerülnek az általuk biztosított szolgáltatás részletezése nyomán a 4. pontban.

2.5. Ferencvárosi „deák” Közalapítvány

A Közalapítványnak megalapítása óta célja a Ferencvárosban élő tehetséges, de anyagi okok miatt tanulmányaikat folytatni nehezen tudó, szociálisan hátrányos helyzetű 6-14 éves gyermekek, 15-18 éves fiatalok és 19-25 éves ifjúkorúak tanulmányainak támogatása, életkilátásainak jobbítása, valamint jövőbeni társadalmi helyzetük megalapozása. A célok megvalósítása érdekében Ferencváros Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2017. évi költségvetéséből 12.500.000,- Ft keretösszeget biztosított a Közalapítvány részére, mely jellemzően sport, tanulmányi, zenei, nyelvi ösztöndíjban mutatkozik meg. A ferencvárosi lakóhely, valamint a nappali képzésben történő részvétel minden esetben feltétele a pályázati részvételnek.

⁷ Pl.: Másik Önkormányzat

2.6. Ferencváros Önkormányzata által fenntartott gazdasági társaságok

2.6.1. Ferencvárosi Szociális Foglalkoztató és Ellátó Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft.

A FESZOFÉ Nonprofit Kft. jelenlegi székhelyén (1097 Budapest, Gubacsi út 89.) 2008 októbere óta működik. A cég 1997-ben alakult azzal a céllal, hogy szociális foglalkozást és közfoglalkozást szervezzon és végezzen. A 100 %-ban önkormányzati tulajdonú Kft. székhelyén rendelkezik személy- és teherszállító felvonóval, teljes körűen akadálymentesített szociális helyiségekkel. A Kft. alapfeladata a tartós munkanélküliek és a megváltozott munkaképességűek – elsősorban ferencvárosi lakosok – foglalkoztatása. A Kft. több területen, többek között nyomda, kötészet; csomagolás; textília; közterületi és kertészeti részlegben biztosít munkalehetőséget. A rászorultak foglalkoztatásának kiteljesítése érdekében a cég Munkaerő-piaci Szolgáltató Irodát működtet, mely álláskereső és tanácsadó szolgáltatásokat biztosít. A dolgozók egyéni fejlesztési terv alapján végzik feladatukat, az egyénre szabott követelmények figyelembevételével. A rehabilitációs megbízott irányításával minden részlegben mentori segítő támogatja a munkavégzést. A FESZOFÉ Nonprofit Kft. 2012 óta az ország legnagyobb hajléktalan közfoglalkoztatójaként működik.

A társaság segít a rendszeres életviteltől elszokott embereknek, hogy valóban visszatérhessenek a munka világába, és akár a következő közfoglalkoztatási programban vagy akár az elsődleges munkaerőpiacon meg tudják állni a helyüket, ezzel hozzájárulva a szociális biztonság megteremtéséhez Ferencvárosban.

2.6.2. Ferencvárosi Egészségügyi Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft.

Ferencváros Önkormányzata a kerület lakosságának egészségügyi ellátását egyrészt az Möt. alapján kötelezően biztosítandó egészségügyi alapellátással, valamint az egészségügyről szóló 1997. évi törvény alapján az 1993. évtől önként vállalt járó beteg szakellátással biztosítja, mely feladat további vállalására vonatkozó szándékát Ferencváros Önkormányzatának Képviselő-testülete 2013. január 23/2013. (I.31.) számú határozatával is megerősített. A 2.6.1. Ferencvárosi Egészségügyi Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft. (a továbbiakban: FESZ) működteti Ferencváros Önkormányzattal kötött feladat ellátási szerződés alapján

- az alapellátás területén:
az iskola-egészségügyi ellátást, - iskolaorvos és védőnő együttes szolgáltatása-, a gyermekfogászati ellátást, a 16 területi védőnői körzetet és a felnőtt háziorvosi ügyeletet,
- a járóbeteg-szakellátást, mint önként vállalt feladatot az Önkormányzat 1993 óta működteti. A feladat ellátására 2008. évben Ferencváros Önkormányzata megalapította a Ferencvárosi Egészségügyi Szolgáltató Kiemelkedően Közhasznú Nonprofit Kft.-t. Az egészségügyi alapellátási feladatok egy részét és a járóbeteg-ellátási feladatokat így saját tulajdonú gazdasági társaságán keresztül látja el. A járóbeteg-ellátás központja a IX. Mester u. 45. szám alatti Szakorvosi Rendelő,

valamint a kerületben három kihelyezett telephelyen: Börzsöny u. 19., Ifjú munkás u. 25., Czuczor u. 1. A járóbeteg-szakellátás keretében végezhető beavatkozások gyakorlatilag a teljes szakmai palettát lefedik. Valamennyi alapszakmában, 37 szervezeti egységben végeznek egészségügyi ellátást.

2.7. Nemzetiségi Önkormányzatok

A Ferencvárosban működő nemzetiségi önkormányzatok⁸ képviselik a kerületben élő kisebbségek érdekeit, így Ferencváros Önkormányzata és a nemzetiségi önkormányzatok között szoros együttműködés jöhetett létre. A nemzetiségi önkormányzatok munkáját nagyban támogatja, hogy Ferencváros Önkormányzatánál – a fentebb bemutatott referenci hálózaton belül – esélyegyenlőségi referens dolgozik, akinek – többek között – feladata a Ferencvárosi Önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzatok közötti koordináció. A helyi nemzetiségi önkormányzatok a normatív támogatások felett pályázati úton támogatásban is részesülhetnek, ennek vonatkozásában a 2017. évben 6 millió forint került elkülönítésre⁹. A pályázati kiírás célja, hogy a nemzetiségi önkormányzatok tradicionális, színes rendezvényekkel képviseltesék magukat a kerületben.

2.8. Belső-Pesti Tankerületi Központ

Jóllehet közvetlenül nem, de közvetve mindenképpen szorosan a szociális ellátórendszerhez kapcsolódik a tanköteles korú gyermekek köznevelése, mivel a szolgáltatások nyújtására, a támogatott réteg elérésére, segítség-nyújtásra, gyakran az iskolákon, valamint óvodákon keresztül vezet az út.

Önkormányzat a köznevelésben	
↓	↓
Fenntartás és működtetés	Saját tulajdonú ingatlanok vagyonkezelési jogának átadása
Kerületi óvodák	Kerületi iskolák (Belső-Pesti Tankerületi Központ)

Forrás: Humánszolgáltatási Iroda, 2018.

Ferencváros Önkormányzata a fenti táblázatban jelölt módon vállal szerepet a köznevelésben. A jogszabályi változások következtében az iskolák esetében első lépcsőben szétvált a fenntartói, valamint működtetői hatáskör. Ferencváros Önkormányzata vállalta, hogy a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ megalakulását követően maga működteti köznevelési intézményeit a fenntartóval szorosan együttműködve. A tényleges működtetői

⁸ Nemzetiségi Önkormányzatok Ferencvárosban: Ferencvárosi Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Román Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Horvát Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Görög Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Német Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Örmény Nemzetiségi Önkormányzat, Ferencvárosi Ukrán Nemzetiségi Önkormányzat.

⁹ A 2017. évben a nemzetiségi önkormányzatok számára mindösszesen 19.520.000,- Ft került elkülönítésre.

jogokat a FIÜK gyakorolta. 2017. január 01. napjától mind a fenntartói mind a működtetői jogkor egy kézbe, a Belső-Pesti Tankerületi Központhoz került.

Ferencváros Önkormányzata függetlenül attól, hogy fenntartói, valamint működtetői jogkörrel nem rendelkezik, a továbbiakban is támogatja a kerületi köznevelési intézményeket. Külön költségvetési soron forrást biztosít:

- tankönyvtámogatás (mellyel Ferencváros Önkormányzata ingyenes tankönyvet biztosít azon diákok részére, akik kerületi lakóhellyel rendelkeznek, valamint a Belső-Pesti Tankerületi Központ által fenntartott és működtetett, illetve egyházi fenntartású kerületi iskolával állnak tanulói jogviszonyban,),
- tanszercsomag,
- kifli/tej/ hűtött túró desszert biztosítására a rászoruló diákoknak.

Fentiekén túl Ferencváros Önkormányzata az iskolák szakmai munkáját segíti a felmerülő igények szerint (például: hangversenyek, megemlékezések, tanulmányi versenyek, hangszervásárlás, a diákok versenyeken való részvételének támogatása, könyvtárfejlesztés), emellett forrást biztosít a diákolimpiai versenyrendszer működtetésére, és sporteszközök beszerzésére.

Ferencváros Önkormányzata a Ferencvárosi Gyermek és Ifjúsági Konceptió 2016-2020 keretén belül különböző kulturális és szakmai programokat szervez az iskolák számára *(a teljesség igénye nélkül az alábbiakat)*:

- rendkívüli irodalom-, ének- zene-, fizika-, rajz órák,
- környezettudatos programok, Föld napi rendezvények,
- IFI Feszt- Ifjúsági Fesztivál,
- Feri Feszt Prevenációs Nap és Diákmunka Börze,
- Pályaválasztási Börze,
- AIDS Ellenes Küzdelem Világnapi rendezvény,
- Sportpróbáló és Extrém Sportnap,
- kortárssegítő képzés,
- iskolai közösségi szolgálat teljesítéséhez információ szolgáltatás, segítségnyújtás,
- drogprenvenációs és esélyegyenlőségi előadások megszervezése,
- drogprenvenációs konzultációs lehetőségek biztosítása.

Ferencváros Önkormányzata a gyermekek jogainak és érdekeinek érvényesítése végett létrehozta és működteti a Ferencvárosi Gyermek és Ifjúsági Önkormányzatot (a továbbiakban: FEGYIÖK), így a gyerekek betekintést nyerhetnek az önkormányzati munkába, szerves részei lehetnek a kerület kulturális és társadalmi eseményeinek. A FEGYIÖK biztosítja a gyermek- és ifjúsági közösségek számára a demokratikus jogok, kötelezettségek megismerését, gyakorlását és a demokrácia tanulását, az ifjúsági programok, rendezvények szervezése.

A Ferencvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (a továbbiakban: KEF) működésével segíti a köznevelési intézményekben folyó egészségfejlesztő, prevenció munkát.

A Ferencvárosi Drogellenes Stratégia alapján Ferencvárosban a KEF célja olyan együttműködési rendszer kialakítása, amely segíti a legális és az illegális drogokkal (kábitószerrel) összefüggő problémák megelőzését, valamint szakszerű holisztikus, mentálhigiénés szemléletű kezelését.

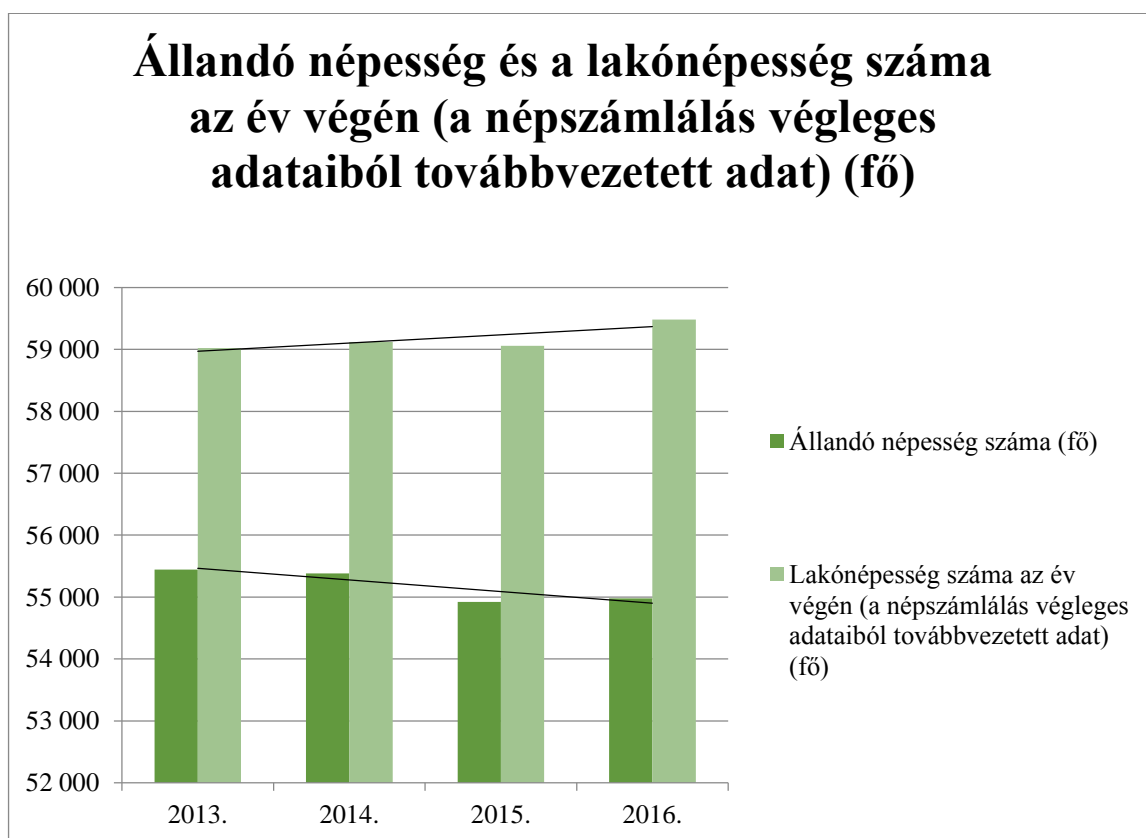
A KEF összhangot teremt a mentálhigiénével, drog-prevencióval foglalkozó, illetve a kábítószer és szenvedély-problémákat kezelő szervezetek, intézmények munkájában, és ezzel összefüggésben a különböző szakmai és módszertani szemléletmódok harmonizálására törekszik. A KEF preventív szemlélete az egészség megőrzésére, egészség-tudatos magatartás kialakítására, a negatív minták elutasítására, a már kialakult kábítószer-fogyasztás ártalmainak csökkentésére, súlyosbodásának megelőzésére irányul, valamint együttműködési megállapodások kötésére KEF szervezetekkel. A Ferencvárosi KEF 25 tagszervezettel rendelkezik, feladatait három munkacsoportban végezi: preventív-, kezelés-ellátás-, bűnmegelőzési-közbiztonsági.

3. A társadalmi környezet bemutatása, értékelése

A társadalmi környezet, annak tendenciális változása az, amely alapjaiban meghatározza egy adott településen működő szociális ellátórendszer létjogosultságát, valamint annak fejlesztési irányait. Ebben a fejezetben Ferencváros vonatkozásában kerülnek vizsgálat alá az utóbbi évek társadalmi folyamatai.

3.1. A lakosság szám alakulása

A Központi Statisztikai Hivatal honlapján nyilvánosan elérhető Tájékoztatósi Adatbázis alapján¹⁰ közölt adatok szerint Ferencváros állandó lakosságának¹¹ száma a 2016. évben 54 978 fő volt, a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adatok alapján lakónépességének¹² száma 59 483 fő volt. A Főváros lakónépességére¹³ vonatkozó adatokat alapul véve megállapítható, hogy Ferencváros a budapesti lakónépesség 3,39 %-át adja. Jóllehet a lakónépesség mutatója megpróbálja kiszűrni azokat a torzításokat, amelyeket a tartózkodási hely bejelentése okoz, de a nem bejelentett lakosságot nem tudja kezelni¹⁴. A mutató a Központi Statisztikai Hivatal rendelkezésre álló adatai alapján próbálja meg szemléltetni, hogy mekkora Ferencváros valódi népessége.

Forrás: KSH, Tájékoztatósi adatbázis, 2018.

¹⁰ Az 3. fejezetben a Központi Statisztikai Hivatal Tájékoztatósi Adatbázisa volt az adatok forrása.

¹¹ Az adott területen lakóhellyel rendelkező személyek száma.

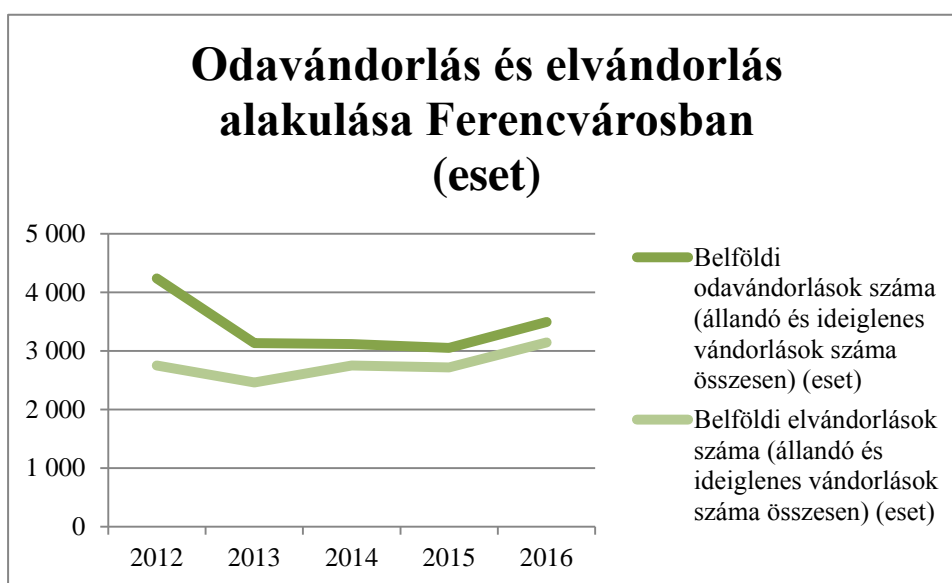
¹² Az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

¹³ Budapest Főváros lakónépessége a 2016. évben: 1 752 704 fő.

¹⁴ A fejezet nem tudja kezelni a kerületi munkás- és hajléktalan-szállókon élőket, mivel amennyiben ők nem rendelkeznek kerületi lakó-/tartózkodási hellyel, úgy a statisztikában sem jelennek meg.

A lakónépesség, valamint az állandó népesség változása közötti trendbeli eltérés szerint az állandó népesség száma valamivel csökken, míg a lakónépesség száma valamivel növekszik Ferencvárosban.¹⁵ Ezt némileg igazolja továbbá, hogy a Polgármesteri Hivatal adatai¹⁶ szerint 53.031 fő rendelkezik állandó lakóhellyel, míg 61.648 fő lakó-, tartózkodási hellyel, vagy településszintű bejegyzéssel a kerületben.¹⁷ Meg kell jegyezni, hogy a kiemelkedő infrastruktúrával (közlekedési, oktatási, egyéb), szolgáltatási ellátórendszerrel rendelkező kerület tényleges lakónépessége jóval meghaladja az állandó népességet. A kerületben több neves egyetem (Budapesti Corvinus Egyetem, Semmelweis Egyetem) található, így számos vidéki fiatal lel átmeneti vagy végleges otthonra Ferencvárosban.

Az oda-, valamint elvándorlás adatait vizsgálva megállapítható, hogy az előző években a Ferencváros irányába történő vándorlás meghaladta az onnan történő elvándorlást. Az alábbi összehasonlító táblázat is alátámasztja azt az állítást, hogy a ténylegesen Ferencvárosban élő emberek száma valamelyest növekszik.

Forrás: KSH, Tájékoztatói adatbázis, 2018.

Fentieket figyelembe véve az a pozitív demográfiai következtetés vonható le, hogy Ferencváros lakónépessége növekszik.

3.2. A lakosság összetétele

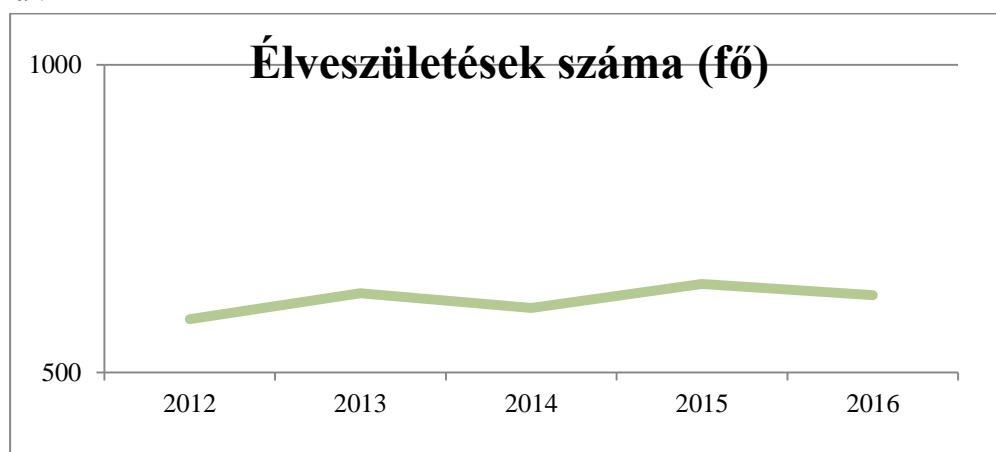
A lakosság korösszetételének vizsgálata irányt mutat a szolgáltatások fejlesztése vonatkozásában, mivel segít meghatározni, milyen társadalmi-demográfiai folyamatok játszódnak le Ferencvárosban. A tendenciális változások követésével lehetőség nyílik az esetleges problémák feltárására, valamint az azokra - a szociális ellátórendszer által - adott válaszok tökéletesítésére.

¹⁵ A KSH-n elérhető legfrissebb adatok szerint a 2015. évről a 2016. évre nőtt mind az állandó mind a lakónépesség száma.

¹⁶ 2018. február 12-i állapot szerint.

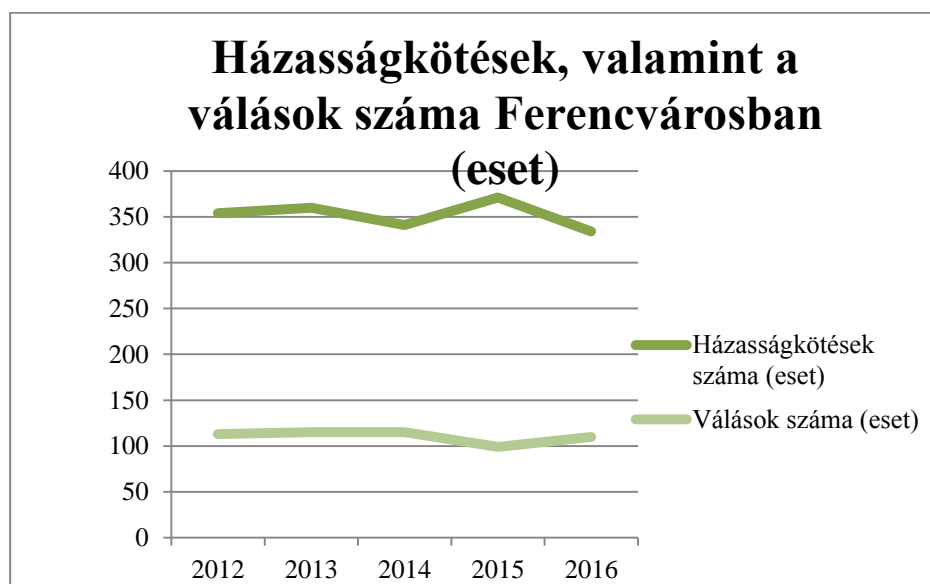
¹⁷ Tekintettel arra, hogy az adatok forrásának módszertana eltérő így óvatosan kell kezelni a KSH, illetve a Polgármesteri Hivatal adatainak összevetését.

A lakosság korösszetétele vizsgálatának meghatározó szegmense az élve születések számának vizsgálata. Az utóbbi éveket elemezve megállapítható, hogy az élve születések száma stagnál.

Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2018.

Az alábbiakban a kerületben élő családok házassági, valamint válási szokásait bemutató táblázat látható:

Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2018.

A fenti táblázatból körvonalazódik, hogy amíg 2015-re a válások száma csökkent, addig a házasságkötések száma növekedett, ami jellemzően pozitív demográfiai hatásokkal járó társadalmi folyamat, de 2016-ra a két mutató valamelyest közeledett egymáshoz, így amennyiben több év vonatkozásában kialakult trendet vizsgálunk, úgy megállapítható, hogy a két mutató között lényegi, trendbeli eltérés nincs.

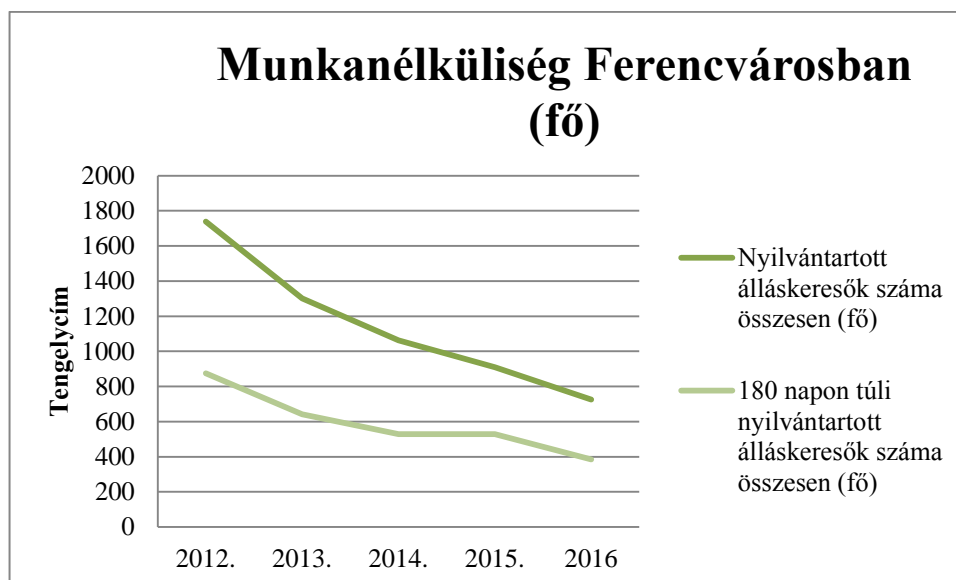
A Központi Statisztikai Hivatal Tájékoztatási Adatbázisa az állandó népesség vonatkozásában Ferencváros népességét korösszetétel szerint is tagolja. Az alábbi táblázatot

vizsgálva megfigyelhető, hogy az állandó népesség¹⁸ alacsony mértékű emelkedése a 3-59 éves korosztály számánál jelentkező növekedésből adódik.

Év	Állandó népesség száma (fő)	Állandó népességből a 0-2 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 3-5 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 6-13 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 14 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 15-17 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 60-x évesek száma (fő)
2009.	55 844	1 601	1 289	2 819	402	1 388	34 805	13 540
2010.	55 407	1 638	1 290	2 775	364	1 283	34 620	13 437
2011.	55 093	1 622	1 383	2 755	362	1 200	34 410	13 361
2012.	55 472	1 629	1 390	2 852	319	1 106	34 844	13 332
2013.	55 446	1 612	1 429	2 885	363	1 027	34 645	13 485
2014.	55 384	1 663	1 400	2 999	335	1 047	34 307	13 633
2015.	54 922	1 647	1 390	3 068	320	1 017	33 786	13 694
2016.	54 978	1 637	1 397	3 173	342	1 018	33 811	13 600

Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2018.

A munkanélküliség mutatószámait – valamint az alábbi táblázatot – vizsgálva megállapítható, hogy az utóbbi időszakban csökkent a munkanélküliek száma Ferencvárosban. Az álláskeresőik számának vizsgálatakor a következtetések vonatkozásában óvatosan kell eljárni, mivel azzal is csökkenhet a nyilvántartott álláskeresőik száma, ha a mélyszegénységbe, kilátástalan helyzetbe kerülő rétegek nem regisztráltatják magukat. Ettől a torzító lehetőségtől eltekintve megállapítható, hogy az utóbbi években a munkanélküliség csökkenése pozitív jelenségként jelent meg Ferencvárosban.

Forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, 2018.

¹⁸ Az állandó népesség adatait a KSH a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala által közölt adatok alapján adja meg.

3.3. A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások célcsoportjai

A társadalmi folyamatokat vizsgálva – bizonyos mértékig – szegmentálható a szolgáltatásokat igénybe-vevők köre. Amennyiben sikerül meghatározni a különböző társadalmi érdekekkel rendelkező csoportokat, könnyen rá lehet világítani azok igényeire a szolgáltatások vonatkozásában.

A Ferencvárosban élő aktív roma kisebbség helyzetét szem előtt tartva Ferencváros Önkormányzatának Képviselő-testülete 2003. június 19. napján elfogadta azt a Roma Konceptiót, amelynek egyik eredménye, hogy az önkormányzat és valamennyi intézménye a cigány kisebbséget diszkrimináció-mentesen, az emberi jogokat és kötelezettséget egyaránt betartva, a kisebbségi létet és kultúrát tiszteletben tartva kezeli. A Ferencvárosi Roma Konceptió felülvizsgálata napjainkra indokolttá vált, mely a Helyi Esélyegyenlőségi Programon belül az esélyegyenlőség érvényre juttatását szem előtt tartva került előtérbe. A roma kisebbség életét, tradícióit Ferencváros Önkormányzata igyekszik színes programelemekkel, rendezvényekkel támogatni a társadalmi igények, valamint a kulturális szempontok figyelembevételével. 2017. október 24. napján a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Program keretében a „Közös-többszörös – a településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei címet viselő kategória első díját Ferencváros nyerte el többek között a Roma Konceptió kiemelt program elemeivel:

- Lehetőségek Iskolája
- Ferencvárosi Roma Kulturális Fesztivál
- Magyarországi Roma nőművészek Ferencvárosban
- Cigány Táncház
- Roma, nem Roma Nők Akadémiája
- „Végre Önnek is van esélye felújítania otthonát!”
- Hagyományörző gyermektábor

A Roma Konceptió elindulásakor a cél leghatékonyabb elérése érdekében indokolt volt a szereplők közötti szinergia megteremtése. Véleményünk szerint mára már a partnereknek köszönhetően ez az együttműködés akadálymentesnek, gördülékenynek mondható.

A város-rehabilitáció, valamint a kedvező infrastruktúra arra ösztönzi a fiatal, kisgyermekes családokat, hogy a kerületben állapodjanak meg. A fiatalok ösztönzésére szolgál az „Útravaló” jegyescsomagról szóló 4/2017. (I.31.) önkormányzati rendelet, mely alapján hasznos útravalókat tartalmazó díszes dobozt kapnak azon jegyespárok, akik Ferencvárosban jelentik be házasságkötési szándékukat. A fiatal családok igényei is egyfajta kihívást jelentenek a szociális ellátórendszer számára. A ferencvárosi nagycsaládosok helyzetének javítása is központi célként jelenik meg. Főszabály szerint a nagyobb családban nevelkedő gyermekekre kevesebb figyelmet tudnak fordítani a szülők, így támogatásuk elsődleges. Azokban a családokban, ahol probléma merül fel, a FESZGYI szakemberei személyesen avatkoznak közbe a kiskorúak egészséges testi, lelki fejlődése céljából. Fentiek

mellett a ferencvárosi születési és életkezdési támogatás¹⁹ révén próbálja könnyebbé tenni a gyermekvállalás költségeit Ferencváros Önkormányzata. A Dr. Kopp Mária orvos, pszichológus által elindított Három Királyfi, Három Királylány mozgalomhoz Ferencváros Önkormányzata is csatlakozott. A mozgalom egyik elemeként a babazászló arra kívánja felhívni a figyelmet, hogy újszülött érkezett a házhoz, s ez az egész közösség számára érték, öröm. A mozgalom annak a régi hagyománynak a felélesztését is célul tűzte ki, hogy a kisbabás otthonokat a környéken lakók néhány hétig segítsék a szülés után. A baba érkezése után a ferencvárosi szülők a kisméretű, a lakás ajtajára helyezhető babazászlót ajándékba kapják, a nagyméretű babazászlót a gyermek fél éves koráig - legfeljebb 90 nap időtartamra - ingyenes használatba kapják azzal a kötelezettséggel, hogy azt közterületről jól látható helyre tegyék ki. A babazászlóval együtt a gyermekszületéshez kötődő önkormányzati és állami támogatásokról tájékoztató információs füzet is átadásra kerül. A tájékoztató füzet segítséget nyújt abban, hogy a szülők el tudjanak igazodni az állam és Ferencváros által biztosított, a gyermekneveléshez kapcsolódó családtámogatási formák között.

A ferencvárosi korösszetétel adatait vizsgálva megállapítható, hogy a kerületi szolgáltatások egyik körbehatárolható célcsoportja az időseké. Jelentős arányuk determinálja, hogy a kerületi szociális szolgáltatások tervezésekor igényeiket figyelembe kell venni. Ezért jött létre a „A teljesség felé” Idősügyi koncepció, amelynek céljain, az önsegítésen,²⁰ önkéntességen, élethosszig tartó tanuláson, valamint a generációk közötti együttműködésen keresztül lehetőség nyílik a ferencvárosi időskorú réteg integrációjára, támogatására.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. § a) bekezdése szerint fogyatékos az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja. Az esélyegyenlőség megteremtése vonatkozásában a szociális ellátórendszer tagjainak mindent el kell követnie a fogyatékos személyek támogatása érdekében.²¹ Ésszerű, racionális keretek között minden feltételt biztosítani kell annak érdekében, hogy a ferencvárosi fogyatékos személyek teljes értékű társadalmi életet élhessenek. Ennek érdekében Ferencváros Önkormányzata ellátási szerződést kötött fogyatékos személyek nappali ellátása céljából a Küldetés Egyesülettel, a Gond-viselés Nonprofit Kiemelkedően Közhasznú Kft.-vel, valamint Józsefváros Önkormányzatával (Értelmi Fogyatékosok Nappali Intézménye). Fentiek mellett a Lőrinci Gondozóház Szolgáltató Nonprofit Kft.-n keresztül az Önkormányzat Önként vállalt feladatként biztosítja a fogyatékos személyek támogatott lakhatását. A civil szervezetek és az intézmények bevonásával a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum munkacsoportjainak működésével igyekszik hozzájárulni a felvetett problémák kezeléséhez.

A Ferencvárosban élő szenvedélybetegek vonatkozásában elsődleges cél, hogy minél több rászoruló kerüljön be a szociális ellátórendszerbe. Ezt követően szükség van – egyénenként - képességeiknek, készségeiknek, helyzetüknek, valamint állapotuknak alapos

¹⁹ Ezzel részletesen a 4. fejezetben foglalkozunk.

²⁰ Felülről szabályozott, alulról jövő kezdeményezések, alkotóműhelyek, alkotótáborok stb.

²¹ A fogyatékos személyek nappali ellátásnak biztosításával részletesen a 4. fejezetben foglalkozunk.

megismerésére. Fel kell térképezni mindazokat a lehetőségeket, amelyeket önerőből is képesek megvalósítani, illetve amelyekben feltétlen segítséget igényelnek. A kerület vonatkozásában jelentős százalékuk alkohol-, valamint drogproblémákkal küzd. A FESZGYI szervezetrendszerén belül működő Írisz Klub igyekszik kezelni a kerületben élő szenvedélybetegek problémáit, továbbá Ferencvárosban működik Ferencvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, mely központi feladata a lehetséges problémák feltárása és azok koordinált kezelése.

Jóllehet egyre csökkenő tendenciát mutat a munkanélküliek száma Ferencvárosban, de anyagi, szociális szükségleteik kielégítése komoly erőfeszítéseket követel meg a szociális ellátórendszerrel. Esetükben a fő cél – a közmunkaprogram segítségével – a munkaerőpiacra történő reintegráció. Az önkormányzati alapítású FESZOFÉ Nonprofit Kft.-n keresztül realizálódó közmunkaprogram nagy segítséget jelent számukra.

A hajléktalanok száma, helyzete nagyon nehezen felmérhető, meghatározható. A nehéz helyzetbe sodródott társadalmi réteg számára az Önkormányzat, valamint a szociális ellátórendszer egyéb tagjai a hajléktalan személyek nappali ellátásán, valamint a FESZOFÉ Nonprofit Kft. szervezésében közmunkaprogramon keresztül igyekeznek megteremteni minden szükséges feltételt a társadalmi reintegráció számára. A hajléktalan kérdésre adott válaszként az Önkormányzat ellátási szerződést kötött az Új Út Egyesülettel, mely alapján támogatja a hajléktalanok nappali melegezőjének működését. A későbbiekben részletezett Lélek Program és az utcai szociális munka (FESZGYI és Menhely Alapítványon keresztül) is igyekszik a kerületben élő hajléktalanok helyzetét kezelni.

A fent megnevezett csoportok között természetesen nincs éles határvonal, több esetben átfedés lehet, így a szociális problémák akár halmozottan is megjelenhetnek.

A legnehezebb helyzetbe az alábbi csoportok tagjai kerülhetnek:

- azok az idősek vagy mozgáskorlátozottak, akik saját jogon nem szereztek jogosultságot rendszeres jövedelemre és befogadásukra, eltartásukra alkalmas családjuk, rokonságuk nincs,
- azok akik esetében sem életkoruk, sem pedig egészségi állapotuk nem indokolja az ellátásokat, ugyanakkor már hosszú ideje nincs munkájuk és önálló jövedelmük. Ezt a csoportot a hajléktalanná válás veszélye is nagymértékben fenyegeti,
- különösen veszélyeztetett az, akit etnikai hovatartozása miatt előítéllettel kezel a többségi társadalom,
- halmozottan veszélyeztetett továbbá az is, aki normasértő magatartása, „szerfüggősége”, vagy büntetett előélete miatt képtelen segítség nélkül beilleszkedni a társadalomba,
- a töredék családokban, nagycsaládokban, alacsony jövedelmű családokban élő gyermekek veszélyeztetettsége egyre fontosabb összetevője a szegénységnek, ezért e csoport támogatása ugyancsak kiemelt feladat,
- a szegénység áldozataival mellett szintén kirekesztettséget eredményezhet az öregség, a mentális és fizikai egészség hiánya. Az öreg, mozgásában súlyosan korlátozott, valamint a fogyatékkal élő polgárok társadalmi életfeltételeinek megfelelő szintű biztosítása szintén a szociálpolitika kötelessége.

A társadalmi adatok vizsgálata során, azokat összegezve megállapítható, hogy Ferencváros lakónépességének száma lassan emelkedő tendenciát mutat. A populáció összetételét vizsgálva körvonalazódik az idősebb társadalmi réteg meghatározó szerepe, amellyel a szolgáltatások fejlesztésénél is nagy súllyal kell foglalkozni. A munkanélküliség tekintetében pozitív képet kapunk Ferencváros lakosságáról. Ez is mutatja, hogy Magyarországon, valamint a kerületben a szociális területen meghatározott célok megvalósulnak, valamint a szociális ellátórendszer működése hatékony. Az előzőekben részletezett adatok mellett az 1. számú melléklet további adatsorokat tartalmaz Budapest, valamint Ferencváros vonatkozásában. A fenti adatok, valamint idősoros változások megmutatják, hogy Ferencváros szolgáltatás-fejlesztésének milyen irányt kell követnie a következő esztendőben.

4. A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, valamint a támogatások bemutatása, értékelése

Ferencváros Önkormányzata integrált szociális intézményén a FESZGYI-n keresztül, az intézmény komplexitásának megfelelően, egymásnak mellérendelten, a szociálisan rászorulóknak részére személyes gondoskodás keretébe tartozó, kötelezően biztosítandó szociális alapszolgáltatásokat, átmeneti elhelyezést nyújtó szakosított ellátást, illetve gyermekjóléti alapellátásokat lát el. Ezek célja és elsődleges feladata, hogy segítséget és támogatást nyújtsanak az ellátottak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartása, továbbá egészségi és mentális állapotukból, vagy más okból adódó problémáik megoldása érdekében, illetve hozzájáruljanak a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. A gyermekek napközbeni ellátását Ferencváros Önkormányzata fenntartásában működő FEBI biztosítja.

A Gyvt. 97. § és az Szt. 120 §-a alapján Ferencvárosi Önkormányzata a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti alapellátások keretében ellátási szerződéssel biztosít bizonyos ellátásokat.

Az alábbi fejezetben bemutatásra kerülnek továbbá Ferencváros Önkormányzata által – közvetve, vagy közvetlen úton – kötelezően, illetve önként vállalt feladatok, valamint a támogatások, segélyek, amelyek elősegítik a szociális biztonság megteremtését. Az önként vállalt feladatokat a 3. számú melléklet felsorolás szintjén, összefoglalóan mutatja be.

4.1. Alapellátás

4.1.1. Szociális étkeztetés

A kötelező feladatként ellátott étkeztetés keretében azoknak az életkoruk, egészségi állapotuk, fogyatékosságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük miatt szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről gondoskodik a FESZGYI Szociális Szolgáltató Központja, akik azt önmaguknak, illetve önmaguk és eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel ezt nem képesek biztosítani. Ha az étkeztetésre jogosult személy egészségi állapota indokolja, a házi orvos javaslatára, az ellátást igénybevevő részére cukorbeteg, illetve kímélő diétás étkezés biztosítására is lehetőség van.

Az étkeztetés biztosítása történhet igény szerint:

- helyben fogyasztással:
Igény esetén, az étel helyben történő elfogyasztására, az erre a célra kialakított étkező helyiségben van mód. Ezt kulturált, barátságos környezetben, megterített asztalnál tehetik meg. Az étkezéshez minden feltétel (étkezészet és

evőeszköz) biztosított. A kézmosási lehetőség, és a nemenkénti elkülönített illemhely a telephely részeként adottak, a szolgáltatás tárgyi feltételeit képezik.

- elvitellel:

Az ételt személyesen hétfőtől-péntekig 11-12.30 óra között, szombaton 11.00-12.00 óra között vehetik át.

- házhoz szállítással:

A házhozszállítás vállalkozási szerződés keretében történik.

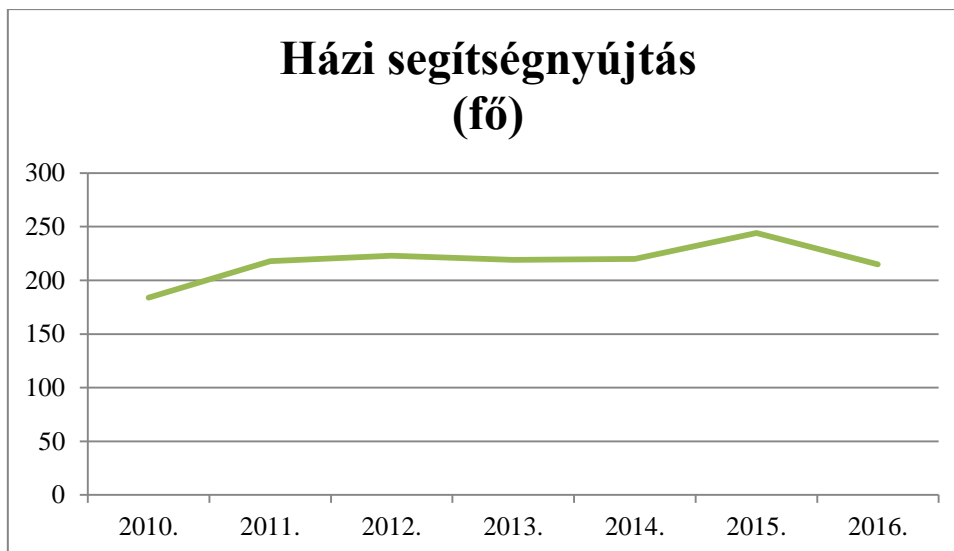
Szociális étkeztetés Ferencvárosban				
(fő)				
	helyben étkezők	személyes elvitel	kiszállítással igénybevevők	összesen
2015.	100	123	179	402
2016.	118	104	180	402

A szociális étkeztetést az alábbi telephelyeken biztosítja az intézmény:

Intézmény neve	Levelezési cím	Telefon, e-mail	Szolgáltatási formál
Szivárvány Gondozási Központ	1098 Bp. Toronyház u. 11.	280-9598, 348-0189 szivarvany@feszgnyi.hu	Étkeztetés elvitellel, Étkeztetés kiszállítással
Szerető kezek Idősek Klubja	1098 Bp. Friss u. 5	280-6702 szereতোকেzekklub@feszgnyi.hu	Étkeztetés helyben fogyasztással
Platán Idősek Klubja	1098 Bp. Toronyház u.11.	280-6684 platan@feszgnyi.hu	Étkeztetés helyben fogyasztással,
Árvácska Idősek Klubja	1097 Bp. Ecseri út 19.	280-5701 arvacska@feszgnyi.hu	Étkeztetés helyben fogyasztással, Étkeztetés elvitellel
Tavirózsa Gondozási Központ	1097 Bp. Mester u.33-35.	217-5693 tavirozsa@feszgnyi.hu	Étkeztetés elvitellel, Étkeztetés kiszállítással
Napsugár Idősek Klubja	1097 Bp. Mester u.33-35.	215-7689 napsugar@feszgnyi.hu	Étkeztetés helyben fogyasztással
Nefelejcs Gondozási Központ	1092 Bp. Knézich u. 17.	218-3683, 210-9281 nefelejcs@feszgnyi.hu	Étkeztetés elvitellel, Étkeztetés kiszállítással
Borostyán Idősek Klubja	1092 Bp. Knézich u. 17.	218-3683, 210-9281 borostyan@feszgnyi.hu	Étkeztetés helyben fogyasztással

4.1.2. Házi segítségnyújtás

A FESZGYI keretében működő házi segítségnyújtás során az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartása érdekében szükséges ellátást – szükségleteinek megfelelően – lakásán, lakókörnyezetében biztosítja. A kötelezően biztosított ellátás igénybevevőinek száma az utóbbi években stagnálást mutat.

Forrás: FESZGYI beszámoló, 2017.

Ferencvárosban a 2016. évben 215 lakos részesült házi segítségnyújtásban, mely területenkénti megoszlását az alábbi diagram mutatja.

Forrás: FESZGYI beszámoló, 2017.

A házi segítségnyújtást igénybe vevők közül 82 % nő, 18 % férfi. Életkor alapján legtöbbször a 80-89 éves korosztályból kerülnek ki, 48 %. Összességében az előző évekhez hasonlóan életkor alapján a 2016. évben is a 80 év feletti kerületi hölgyek vették igénybe a házi segítségnyújtást.

4.1.3. Nappali ellátás

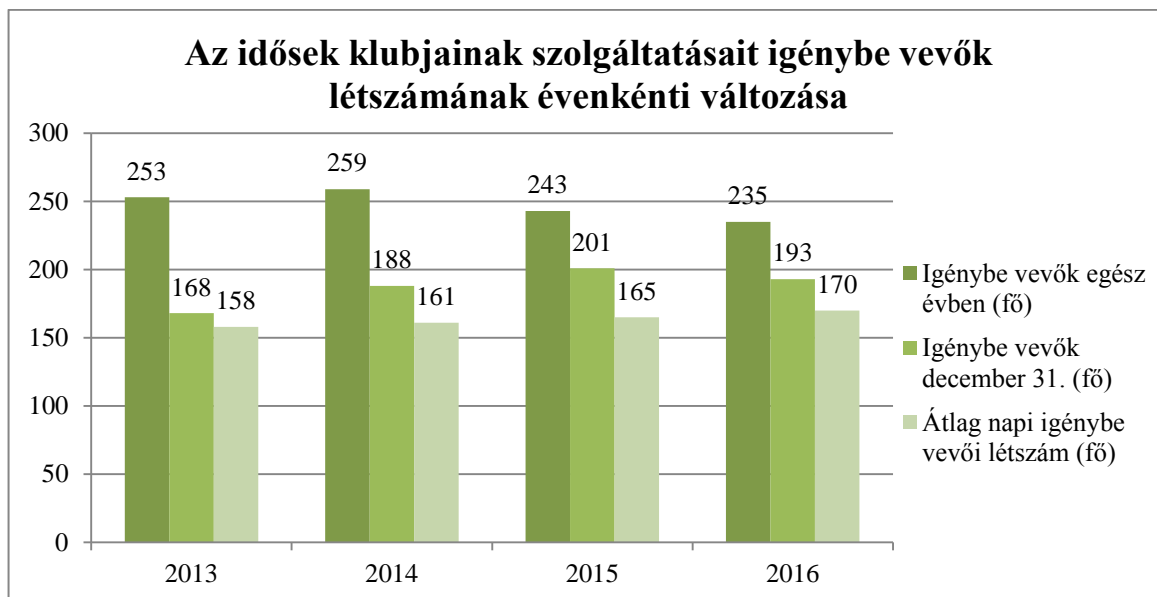
4.1.3.1. Idősek nappali ellátása

Az idősek nappali ellátása, mint kötelezően biztosított feladat keretein belül az igénybe vevő személyek egészségi állapotának megőrzése és javítása, valamint szinten tartása kerül a fókuszba. A FESZGYI Szociális Szolgáltató Központ idősek klubjai szakmai tevékenységének alapja a prevenciós szemlélet erősítése. A programok összeállításánál a szellemi és fizikai aktivitás megőrzését, valamint a társas kapcsolati háló kialakítását, fenntartását helyezik előtérbe. Az idős klubok működését egy vezető fogja össze. Ennek hatására megvalósult az azonos dokumentációs rend kialakítása és a jó szakmai protokollok megvalósítása.

Az ellátást az alábbi idősek klubjában vehetik igénybe az érdeklődők:

- Borostyán Idősek Klubja (1092 Budapest, Knézich u. 17.)
- Napsugár Idősek Klubja (1095 Budapest, Mester u. 33-35.)
- Árvácska Idősek Klubja (1097 Budapest, Ecseri út 19.)
- Platán Idősek Klubja (1098 Budapest, Toronyház u. 11.)
- Szerető Kezek Idősek Klubja (1098 Budapest, Friss u. 5.)

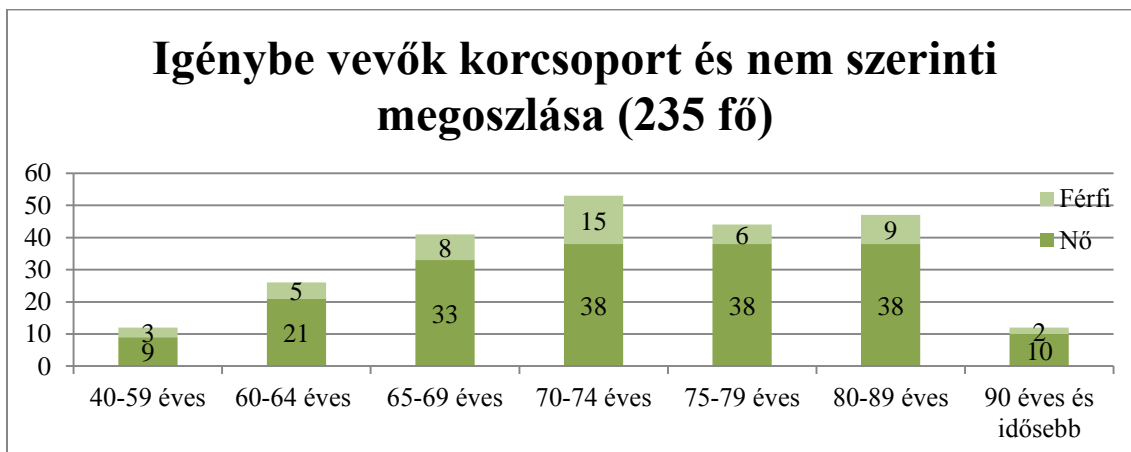
A klubok szolgáltatásait igénybevevők nagy szeretettel és érdeklődéssel látogatták Ferencváros Önkormányzatának – fent már említett –, „A teljesség felé” Idősügyi Konceptió keretén belül megvalósuló programjait. Az ellátottak azonnali és hatékony informálásának köszönhetően minden rendezvényen jelentős számban jelen vannak.

Forrás: FESZGYI beszámoló, 2017.

Az éves statisztikai adatok alapján a 2016. évben 235 fő volt ellátásban. A fenti diagramból jól látszik, hogy az igénybe vevők száma valamelyest csökkent, de nőtt az egy napon tett látogatások átlagos száma. Az egy napra vetített látogatások számának növekedése

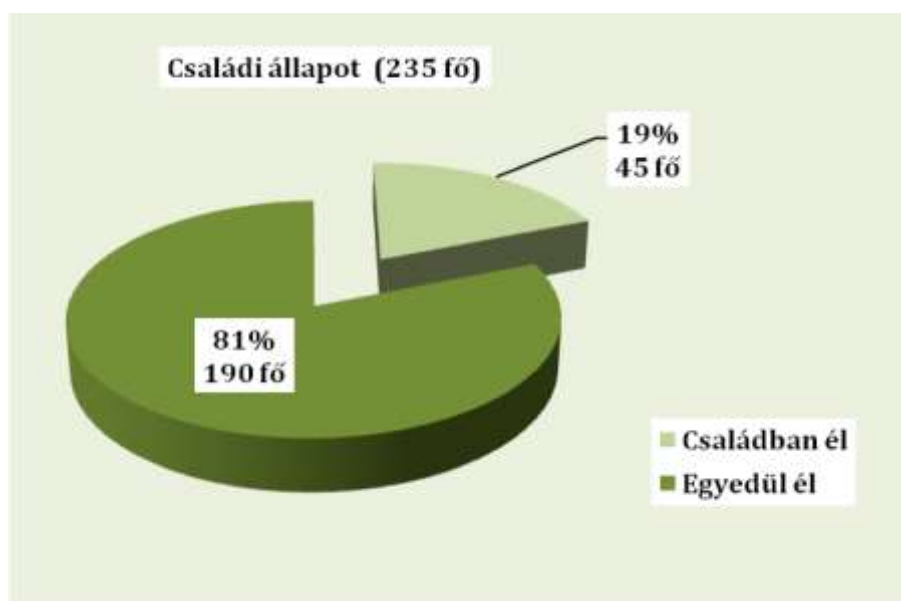
köszönhető annak, hogy az idősök klubjainak ellátottjai elégedettek a nyújtott szolgáltatásokkal, és közvetlen környezetükben is hírét viszik a közösségnek. A hatékony kommunikáció a továbbiakban is elsődleges, a kerületben élőknek értesülniük kell a programokról, illetve mindenki számára elérhetővé kell tenni a klubokra, valamint azok működésére vonatkozó információkat.

Forrás: FESZGYI beszámoló, 2017.

A korcsoport szerinti bontás a női ellátottak túlsúlyát mutatja (közel 80 %), különösen kiugró a 75 – 79 év közötti korcsoport vonatkozásában. A férfiak száma ugyanakkor nem változik jelentősen az életkor emelkedésével, arányuk hasonlóan alakul minden korcsoportban.

Az ellátottak körét vizsgálva kimondható, hogy az egyedüllet nehézségei ellen keresik fel legtöbbször az intézmény telephelyeit. Idős korban a magányosodás ellen hatékony segítséget nyújtanak ezek a közösségi terek.

Forrás: FESZGYI beszámoló, 2017.

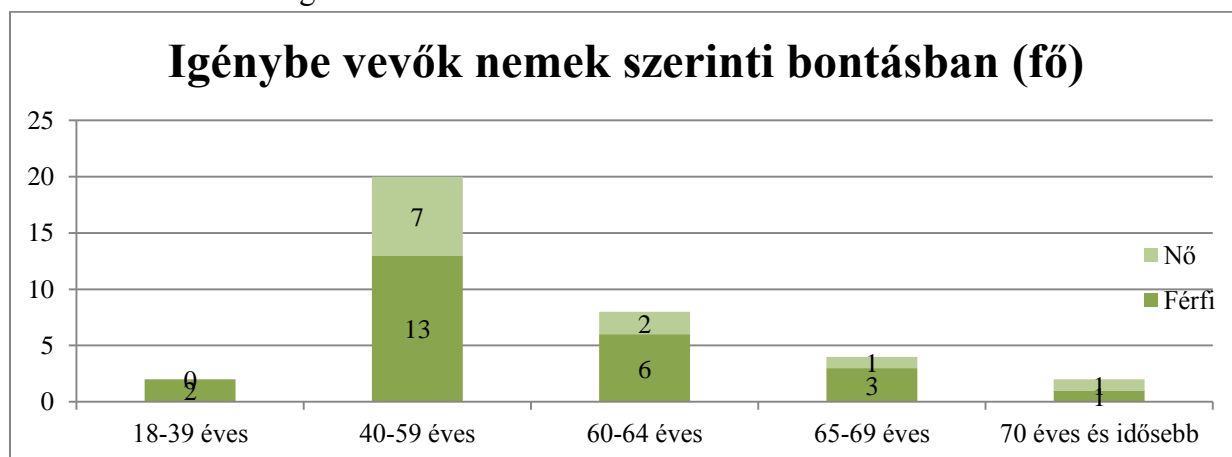
Összességében az idősök nappali ellátását a magányosodás és az egyedüllet ellen küzdő 60 év felettek veszik igénybe. A 60-65 év alattiak aránya kevesebb, mivel a korcsoport

tagjai sok esetben még foglalkoztatottak, valamint családi, és társas kapcsolatokkal rendelkeznek, ahol igénylik az aktív jelenlétüket, segítségüket a mindennapokban. A későbbiekben, amikor esetlegesen a házastárs elhunyt, az unokák felnőnek, egyéni életet kezdenek és már nincs szorosan szükség a nagyszülői gondoskodásra, keresnek magunknak új közösséget, ahol otthon érezhetik magukat.

A 2012 óta működő A teljesség felé elnevezésű idősügyi program elsődleges célja az időskori aktivitás elősegítése. Épít az idősök tapasztalataira, bölcsességére, segíti őket abban, hogy teljes életet élhessenek, fontosnak tartja, hogy a fiatalabb generációk is megismerkedjenek az idősebbek értékeivel. Ferencváros Önkormányzata évente 600 feletti programot szervez annak érdekében, hogy az idősök megőrizzék szellemi és testi frissességüket. Kulturális (színház, irodalmi előadások, filmklub, koncertek, helytörténeti események stb.), egészségmegőrző programok (orvosi előadások, szűrések), sportprogramok (gyógytorna, nordic walking, jóga, meridián torna, vízi torna, gyógytorna, természetjárás), továbbá képzések (nyelvi, számítógép-használói), ismeretterjesztő előadások, kézműves foglalkozások, önkéntes tevékenységek szolgálnak prevenciós célokat, biztosítanak az idősök számára aktív időtöltést/kikapcsolódást.

4.1.3.2. Szenvedélybetegek nappali ellátása

A FESZGYI keretein belül működő Írisz Klub Szenvedélybetegek Nappali Intézménye (1094 Budapest, Berzenczey u. 26.), mint kötelezően biztosított ellátási forma speciális igényeket elégít ki. Az elmúlt években a szenvedélybetegségek közül leginkább a kábítószeres okozta függőséggel foglalkozó ellátó intézmények terjedtek el annak ellenére is, hogy az alkoholbetegek száma az országban igen magas számot mutat. Ezt a hiányt igyekszik pótolni az Írisz Klub. A viselkedéses addikcióval küzdő ügyfelekre legtöbbször kereszt függőség jellemző. A kémiai függőség párosul valamilyen viselkedéses függőséggel. A professzionális ellátás érdekében a klub kapcsolatot tart minden függőket segítő civil, egyházi, valamint állami fenntartású szociális és egészségügyi intézménnyel. A klubtagok olyan szabadidős és kulturális programon vehetnek részt, amely segítheti őket a felépülésben. A közösség megtartó erejét szakmai segítséggel megtámogatva a klubba járó segítségkérők hatékonyan léphetnek fel függőségükkel szemben. Ennek a megtartó erőnek a bizonyítéka az is, hogy a klubtagok személye állandóságot mutat. A kliensek fluktuációja elenyésző. A tagok kor és nem szerinti megoszlását az alábbi táblázat részletezi.

Forrás: FESZGYI beszámoló, 2017.

A fenti táblázat szerint kiugrás mindkét nem esetében a 40 - 59 év korúak között jelentkezik. Az életkor emelkedésével megjelennek a függőség okozta fizikális és mentális tünetek, és más típusú ellátási formákat is igénybe vesznek a kliensek. Az Írisz Klub szolgáltatásait jelentősen több a férfi veszi igénybe, mint nő. Az idősök nappali ellátásához hasonlóan az Írisz Klub tagjait is érinti a magányosossá válás. Jellemzően elváltak, illetve élettársi kapcsolatuk betegségük mélyülésével megszakadt. Legtöbb esetben a család támogatására sem számíthatnak, valamint a függőségükben kialakult felületes kapcsolatok a gyógyulás útjára lépve eltűnnek. A magányosság érzése pedig kockázati tényezőt jelent a visszaesésben. A klub segítségével megtanulhatják azokat az emberi interakciókat, amelyek révén új kapcsolatokat alakíthatnak ki, illetve a közösségi együttlét és a szervezett programok hozzásegítik az ellátottakat a közösséghez tartozás élményéhez.

4.1.4. Család- és gyermekjóléti szolgáltatás

A családsegítő szolgáltatás keretében biztosítani kell:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élő, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Az Szt. 64. § (6) bekezdése alapján 2016. január 01. napjától a családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatás egy szolgáltató - a család- és gyermekjóléti szolgálat - keretében működtethető. A jogszabályváltozás következtében történt átszervezés eredményeképpen a Család- és Gyermekjóléti Alapellátási Egység (1096 Budapest, Lenhossék u. 7-9.), valamint a József Attila Lakótelepi Kirendeltség (1098 Budapest, Pöttyös utca 11.) várja az ügyfeleket.

Év	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Éves forgalom (igénybe vevők száma)	1 366	1 430	1 503	1 466	1 386	1 478	1 341	1 152	1 385

Forrás: FESZGYI beszámoló, 2017.

A fenti táblázatból körvonalazódik, hogy az utóbbi években az igénybe vevők száma 1 300 és 1 500 fő között stagnált. Az ellátás igénybe vevő személy otthonában, családi környezetében tett látogatások, valamint a szolgálatnál folytatott segítő beszélgetés és segítő munkaformák útján valósul meg. A család tagjaira is kiterjedő segítő szolgáltatásban folyamatosan figyelemmel kell kísérni, hogy a kiskorú érdekei, speciális szükségletei.

A jogszabályváltozások, a némelyest megváltozó ügyfélkör, valamint a fluktuáció komoly megoldandó feladatot jelentett a szakemberek számára, de összességében elmondható, hogy sikerült alkalmazkodni a megváltozott körülményekhez.

4.1.5. Utcai szociális munka

A kerületi hajléktalanok ellátása érdekében a FESZGYI LÉLEK-Pont és Utcai Szociális Munkás Csoportot (1094 Budapest, Tűzoltó u. 23.) működtet. Az utcai szociális munka az ellátatlan, de az intézményes gondozással szemben bizalmatlan, az utcán életvitelszerűen tartózkodó egyének, csoportok szociális és mentális segítése, elsősorban életmentés, integrálás. Az utcai szociális munka keretében a szolgálat az utcán tartózkodó hajléktalan személyek helyzetét, életkörülményeit figyelemmel kíséri, szükség esetén ellátását kezdeményezi, valamint az ellátás biztosításához kapcsolódó intézkedéseket megteszi.

Az utcai szociális munkát – a terület fontosságát hangsúlyozandó – a kerületben egyrészt a Ferencváros Önkormányzata fenntartásában működő FESZGYI, valamint működési engedély és ellátási szerződés alapján 2008. július 01. napjától jelenleg is a Menhely Alapítvány (1082 Budapest, Vajdahunyad u. 3.) biztosítja. A két szolgáltató a terület megosztására vonatkozóan megállapodást kötött. A szociális alapszolgáltatás ellátását az Önkormányzat és az Alapítvány eredetileg határozott idejű ellátási szerződésben rögzítette. 2009. június 30. napjával a szerződés hatálya lejárt, viszont a Képviselő-testület 151/2009. (V. 06.) számú határozatával azt határozatlan időtartamra módosította. A feladat ellátásához háttérintézmények a 1073 Budapest, Kürt u. 4. és a 1082 Budapest, Práter u. 29/B. szám alatti szám alatti melegek, így képes az Alapítvány biztosítani a megfelelő működéshez szükséges feltételeket (iratbeszerzések, ügyintézkedések, interjú szoba stb.). Az utcai szociális munkások a 2008. év nyarától kezdve az ellátási területüket folyamatosan kutatják, felderítik, így sikerült azt feltérképezniük. Munkájuk vonatkozásában megállapíthatjuk, hogy a Külső-Ferencvárosban, közterületen élő emberek nagy részével már találkoztak, és tartják velük a kapcsolatot.

Fentiek mellett a civil szféra is igyekszik bekapcsolódni a rászorultak támogatásába. Ezt bizonyítja, hogy Ferencvárosban működik a Szent Rafael Caritas Alapítvány (1094 Budapest, Balázs Béla u. 13. fszt. I.), melynek célja a hajléktalanok, szenvedélybetegek, más szenvedők és családtagjaik személyiség-gyógyító gondozása, a börtönből szabadult hajléktalanok társadalmi visszaailleszkedésének segítése, a hajléktalanok utcai gondozása, szociális helyzetének javítása, munkához és szálláshoz juttatása, valamint a betegek emberhez méltó életkörülményeinek elősegítése.

4.1.6. Család- és gyermekjóléti központ

2016. január 1-től megváltozott a szociális és gyermekjóléti alapellátás rendszere, megváltoztak a feladatok, szerepek. Az újabb jogszabálmódosítást követően a Gyvt. 40/A. § (1) bekezdése kimondja, hogy „Család- és gyermekjóléti központnak az a járásszékhely településen működő gyermekjóléti szolgálat minősül, amely önálló intézményként, illetve szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működik”. Alapvető feladatain túl, melyek ugyanazok, mint a szintén 2016. január 1-gyel kialakított család- és gyermekjóléti szolgálatok alapfeladatai, egyéb speciális szolgáltatásokat is nyújt a kerület minden lakosa számára, az itt dolgozó immáron esetenedzserek pedig elsősorban a gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló, tehát hatósági intézkedéssel érintett gyermekek és családjaik részére nyújtanak koordináló és szociális segítőmunkát, a szolgálat és a jelzőrendszeri tagok felé tanácsadói szerepet tölt be.

A Család- és Gyermekjóléti Központ (1091 Budapest, Üllői út 69.) által végzett kötelező ellátás, amely olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A FESZGYI a családok és gyermekek részére a személyes gondoskodást nyújtó ellátást a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet szerinti szolgáltatás megszervezésével, működtetésével biztosítja.

A gyermekjóléti szolgáltatás alapelvei:

- A gyermek érdekének szolgálata.
- A család önállóságának elve, illetve a családban maradás elve.
- A legkisebb kényszer (önkényszer) elve.
- A személyi és vagyoni érdek biztosítása.
-

A gyermekjóléti szolgáltatás célja, hogy elősegítse a gyermek családban történő nevelkedését, a testi-lelki és érzelmi fejlődését, megelőzze, illetve kezelje az ezeket gátló tényezőket. A központban a gyermekek egészséges fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a gyermek családból történő kiemelésének megelőzése, a már kiemelt gyermekek hazajutásának elősegítése, utógondozása áll.

A Család- és Gyermekjóléti Központ a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelyek keretében biztosít

- utcai és - ha a helyi viszonyok azt indokolják - lakótelepi szociális munkát,
- kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást,
- ha a helyi viszonyok azt indokolják - kórházi szociális munkát,

- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,
- családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát.

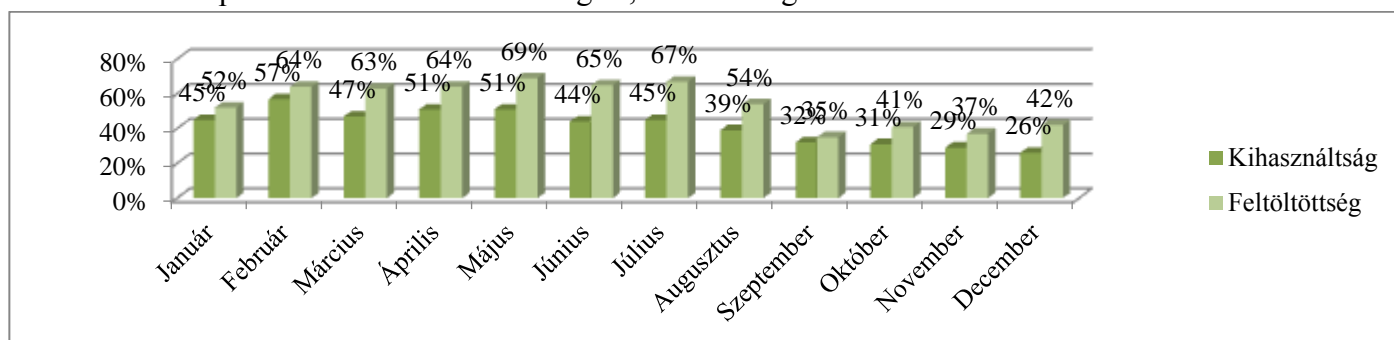
4.1.7. Gyermek átmeneti gondozása

A 24 férőhellyel rendelkező FESZGYI Gyermek Átmeneti Otthona (1097 Budapest, Fehér Holló u. 2-4.) a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátás egyik intézményes formája, amelynek feladata, hogy szervesen illeszkedve a kerület szociális és gyermekvédelmi rendszerébe, segítséget nyújtson a szociálisan, mentálisan teljesítőképességük határára sodródott szülőknek és gyerekeknek. A kötelezően ellátandó gyermekvédelmi alapellátás keretében a gyermek gondozásának, nevelésének időszakos átvállalásával támogatást nyújt a család átmeneti problémáinak a megoldásához. A gyermek átmeneti otthonában az a családban élő gyermek helyezhető el, akinek az ellátása és felügyelete átmenetileg családján belül nem megoldható, valamint akinek az ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.

Feladata:

- A gyermek átmeneti otthonának az átmeneti gondozás során hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez, jólétéhez és a családban történő nevelésének elősegítéséhez.
- A gyermek átmeneti otthona segítséget nyújt a gyermek családjába történő visszatéréshez. Támogatást nyújt a veszélyeztetettség megelőzéséhez, és megszüntetéséhez.
- Az átmeneti gondozásban részesülő gyermek teljes körű ellátásra jogosult, valamint biztosítani kell számára a kapcsolattartás lehetőségét.

Ellátási napok százalékos kihasználtsága²², feltöltöttsége²³ a 2016. év során

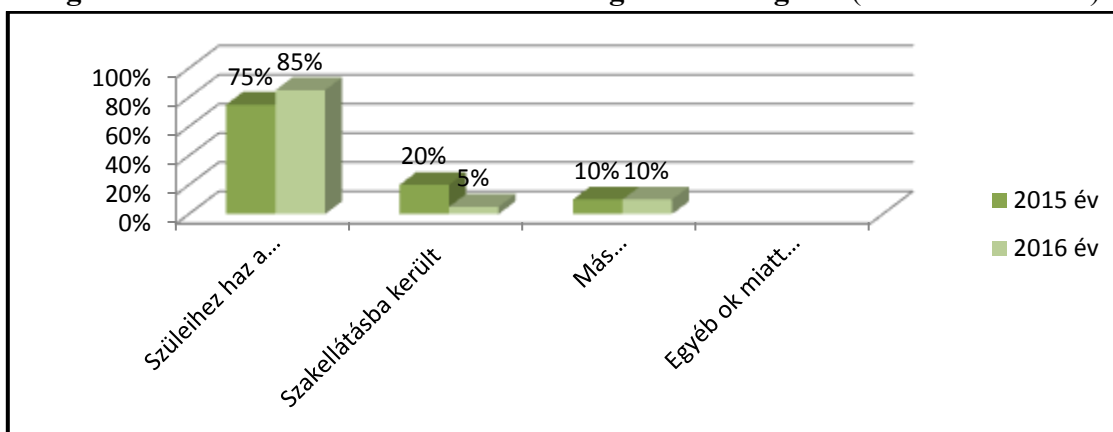
Forrás: FESZGYI beszámoló, 2017.

A fenti táblázat körvonalazza, hogy adott éven belül az intézmény legkihasználtabb időszaka jellemzően a február – május időszak. A gyermekek mindennapi életéhez, életkorához, egészségi állapotához és egyéb szükségleteihez megfelelően igazodva, a 0-3 éves és a 3-18 éves korcsoportú gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésüket elősegítő teljes körű ellátásban részesülnek.

²² A kihasználtság: a gyermekek által ténylegesen igénybe vett napokat jelentik (bent töltött napok).

²³ A feltöltöttség: a szolgáltatás igénybevételét jelenti. Pl. egy gyerek februárban jelen volt 12 napot (kihasználtság: 12 nap) távol volt 16 napot összesen igénybe vett 28 napot (feltöltöttség: 28 nap).

A gondozási forma változásai az átmeneti gondozás végével (2015. év 2016. év)

Forrás: FESZGYI beszámoló, 2017.

A fenti táblázatból jól látszik az a pozitív tendencia, mely szerint a 2015. évhez képest nőtt a szüleikhez hazakerülők és csökkent a szakellátásba kerültek száma.

Mivel nem minden kerület/település tudja saját fenntartásában biztosítani a gyermekek átmeneti gondozását, ezért Ferencváros Önkormányzata több településsel ellátási szerződést kötött, és biztosítja számukra az ellátást.

4.1.8. Időskorúak átmeneti ellátása - szakellátás

Az idősek gondozóházába azok az időskorúak, valamint azok a 18. életévüket betöltött beteg személyek vehetők fel, akik önmagukról betegségük miatt vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni. Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények ideiglenes jelleggel, legfeljebb egyévi időtartamra teljes körű ellátást biztosítanak. Az átmeneti elhelyezés különös méltánylást érdemlő esetben az intézmény orvosa szakvéleményének figyelembevételével, egy évvel meghosszabbítható.

A Szerető Kezek Időskorúak Gondozóháza 12 fő átmeneti elhelyezését és az alábbiakat teljes körű ellátás részeként tudja biztosítani:

- átmeneti elhelyezés 24 órás felügyelet mellett,
- napi 5 x-i étkezés, orvosi utasításra diéta biztosítása, ruházattal és textíliával való ellátás,
- egészségügyi ellátás biztosítása,
- mentálhigiénés ellátás.
-

A Szerető Kezek Időskorúak Gondozóházában személyre szóló egyéni gondozási tervet készítenek. Felméri az ellátott személy fizikai, egészségi, mentális állapotát, és ennek megfelelően az ellátást igénybe vevővel együtt megbeszélik az egyénre szabott gondozási feladatokat, gondozási célokat és a megvalósításhoz szükséges módszereket.

A 2016-os évben 10 új ellátott került elhelyezésre az átmeneti otthonban. Az új lakókkal és családjaikkal, hozzátartozóikkal az előgondozás során megismerkednek, majd a beilleszkedést a gondozási szükségletek feltárásával, a speciális igények felméréseivel segítik

elő. Az első személyes beszélgetés alkalmával feltérképezik a jelentkező intézményi étellel kapcsolatos elképzeléseit, elvárásait, az adott problémahelyzetet, valamint megismerik a lakó lelkiállapotát, személyiségét, így mind az ügyfél mind az intézmény kollégái ismerve a a másik fél preferenciáit, körülményeit, tud alkalmazkodni. A bentlakók életét számtalan programmal színesítő intézménybe jellemzően várólista van.

4.1.9. Bölcsődei ellátás

Kerületünkben a bölcsődei ellátást a 20 hetes - 3 éves korú gyermekek számára a Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézmények, és annak öt részlege biztosítja. 2016. január 01. és 2016. december 31. között 572 gyermek nevelését-gondozását látta el.

A kötelezően ellátandó napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodik. Ferencvárosban a gyermekek napközbeni ellátását 328 férőhelyen biztosított.

	Aprók Háza Bölcsőde	Fehérholló Bölcsőde	Pöttyös Bölcsőde	Manó-Lak Bölcsőde	Varázskert Bölcsőde	Összesen
Elérhetőségük	1092 Budapest Ráday u. 46.	1097 Budapest Fehérholló u. 2-4.	1098 Budapest Pöttyös u. 8/a.	1098 Budapest Dési Huber u. 9.	1096 Budapest Thaly Kálmán u.17.	
Férőhelyek száma	100 fő	60 fő	42 fő	76 fő	50 fő	328 fő

Az előző évek folyamán a FEBI alaptevékenységen túl többféle önként vállalt szolgáltatással segítette a kerületben élő családokat:

- Speciális ellátás sajátos nevelési igényű gyermekek gondozása, nevelése;
- Időszakos gyermekfelügyelet;
- Házi gyermekfelügyelet;
- Játékos gyermektorna;
- Speciális diéta;
- Sószoza használat;
- A Varázskert bölcsődében és a Manó-Lak bölcsődében a szülői igények alapján hosszított nyitva tartás biztosítható este 7 óráig.

A FEBI önként vállalt feladatai:

4.1.9.1. Speciális ellátás

Az intézmény igény szerint folytatja a sérült gyermekek ellátását. Első sorban a Ráday utcai bölcsődében, integrált csoportban kerülnek elhelyezésre, de igény szerint a többi bölcsődei részlegben is ellátják a sérült gyermekeket ugyanolyan feltételekkel. A gyermekek felvétele, gondozása, nevelése és korai fejlesztése továbbra is a Képesség Fejlesztő Szakértői

Bizottság javaslata alapján történik a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat IX. kerületi tagintézménye által kirendelt gyógypedagógusok közreműködésével.

4.1.9.2. Időszakos ellátás

Ez a szolgáltatás azoknak a családoknak nyújt segítséget, akik nem veszik igénybe, vagy nem jogosultak a bölcsődei alapellátásra. Két intézményben külön csoportokban történik a gyermekek ellátása (Varázskert -, és Aprók háza Bölcsőde), ezen felül a többi részlegben is lehetőség van - korlátozott számban - időszakos gyermekfelügyeletre, az alapellátás keretében működő csoportokban, az üres férőhely terhére. Külön helyiség hiányában csak minimális szinten lehet biztosítani az időszakos gyermek felügyeletet.

4.1.9.3. Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani. Az ellátásra a 2013. évtől nem volt igény a lakosság részéről.

4.1.9.4. Gyermektorna

Minden bölcsődében a 2-3 éves korosztály számára, korlátozott létszámban, a gyermekek napirendjébe illesztve végzik a tornát, ezzel is segítve a gyermekek mozgás koordinációját. A szolgáltatást átlagosan 130 gyermek vette igénybe.

4.1.9.5. Speciális diéta

Az intézmény diétás étkezést biztosít az étel-allergiás gyermekek számára. A dietetikus által összeállított étlap alapján végzik a gyermekek étkeztetését. Továbbá a csecsemőétkezés vonatkozásában is speciális étkezést nyújtanak. Összesen 35 gyermek részesült diétás étkeztetésben. A diétás ételeket minden bölcsődében a diétás szakács készíti el, és a dietetikus felügyeli.

4.1.9.6. Sószoja használat

Az Aprók háza Bölcsődében, a Varázskert, és a Pöttyös Bölcsődében létrehozott só szobák a kerület bölcsődéibe járó gyermekek számára biztosítják a sóterápia egészségmegőrző szerepét. A sóteglákból épült szobában játékos foglalkozások keretében tölthetnek időt a gyermekek. A sóterápia enyhíti az allergiás tüneteket és csökkenti a légúti fertőzések kockázatát is.

4.1.10. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Az Szt. 65. § (1) bekezdése szerint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időszerű vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás egy olyan önként vállalt feladat, amelyet az Önkormányzat – a FESZGYI-n keresztül - ellátási szerződés útján a Body Guard Hungary Kft. (a továbbiakban: Body Guard) lát el. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás vonatkozásában érdeklődni a FESZGYI Szociális Szolgáltató Központjában lehet.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás annak bevezetésekor (2005.) kötelezően ellátandó feladata volt az önkormányzatoknak. Működési engedély hiányában (a szolgáltatás közvetlen ellátásához elengedhetetlen működési engedély megszerzéséhez szükséges infrastruktúra kiépítésének fedezetét az említett évek költségvetése nem tette lehetővé) Ferencváros Önkormányzata az ellátás biztosítására szerződést kötött az azt ellátni képes szolgáltatóval, így 2005. április 26. napjától ellátási szerződés útján a szolgáltatás biztosítva van Ferencvárosban. Időközben az Önkormányzat – mint a feladatot szerződés keretein belül biztosító fenntartó - beadta működési engedély kérelmét, de az elutasításra került azzal az indokkal, hogy a szolgáltatást nem közvetlenül látja el az Önkormányzat. Az Szt. 2013. július 01. napjától hatályos módosítása szerint ez a feladat kikerült a települési önkormányzat kötelezően ellátandó feladatai közül. A központi költségvetés normatívát nem biztosított ezen ellátásra, a finanszírozás támogatására pályázati úton lehetett támogatást nyerni. A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal (a továbbiakban: NRSZH) részéről 2009. évben kiírt pályázaton Ferencváros Önkormányzata nem vett, nem vehetett részt, mivel a pályázatban előírt feltételeket nem tudta teljesíteni, nevesül nem rendelkezett érvényes működési engedéllyel. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás főbb mutatói az alábbi táblázat szerint alakultak az előző években:

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás költségvetési vonzata		
Év	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásra fordított összeg (E ft)	Ellátottak száma (fő)
2009.*	1 878	40
2010.*	2 434	51
2011.*	2 489	57
2012.***	4 524	61
2013.**	3 291	67
2014.***	4 552	72
2015.**	3 420	78
2016.**	5 428	69
2017.****	4 268	74

* Ferencvárosi Szociális és Gyermejjóléti Intézmények Igazgatósága adatai alapján.

** Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata adott évi beszámolójából nyert adatok alapján.

*** Pénzügyi Iroda által vezetett nyilvántartás alapján.

A jelenleg hatályos jogszabályi környezet szerint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás nem önkormányzati feladat. Az Szt. 65. § (7) bekezdése szerint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztosítása állami feladat. A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról szóló 316/2012. (XI. 13.) Korm. rendelet 4/A. §-a alapján, mint állami feladatot a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságnak kell biztosítania. Az érintett lakosság részére a szolgáltatás a jelenlegi feltételek mellett csak Ferencváros Önkormányzata közreműködésével biztosítható.

A széleskörű, hatékony kommunikáció, valamint a felelősségteljes időskori gondoskodás következtében az ellátottak száma növekedést mutat jelezve, hogy az elérte célcsoportját, és képes valós segítséget nyújtani a ferencvárosi időskorúak számára.

4.1.11. Családok átmeneti otthona

A kötelezően biztosítandó gyermekjóléti alapellátásra 2008. január 01. napjától 9 férőhelyet kötött le Ferencváros a Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezete által fenntartott Családok Átmeneti Otthonában (1214 Budapest, Erdősor utca 53-55.). A Családok Átmeneti Otthonában az otthontalanná vált szülő kérelmére együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk sem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől. Az eddig eltelt időszak alatt a férőhelyek kihasználtsága maximális volt, az igények az elmúlt időszakban megnövekedtek, így a Képviselő-testület 417/2009. (XI. 04.) határozata alapján 2010. január 01. napjától a lekötött férőhelyek száma 14 férőhelyre módosult.

A Szervezet 2016. évi szakmai beszámolója alapján a lekötött férőhelyeken 10 család, összesen 46 fő elhelyezését biztosították. Az ellátást nyújtó civil szervezet, vagyis a Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezete a szolgáltatást magas színvonalon nyújtja. Ferencváros Önkormányzatának a Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezetével kötött szerződés előnye továbbra is, hogy:

- kizárólag a ténylegesen ellátott személyek után történik a szolgáltatási díj megtérítése,
- a finanszírozás negyedévente – utólagos elszámolás alapján (ellátotti fő/ nap/Ft) átutalás útján történik,
- az ellátási szerződésben foglaltak szerint a Gyermekjóléti Központ javaslata alapján küldött ferencvárosi családok felvétele prioritást élvez a lekötött férőhelyek erejéig.

4.1.12. Támogató szolgálat

Önként vállalt feladatként, a támogató szolgálat célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása. Fenti szolgáltatást a Motiváció Mozgássérülteket Segítő Alapítvánnyal (1055 Budapest, Honvéd u. 22.) kötött ellátási szerződés keretében biztosítja

Ferencváros Önkormányzata. Az ellátási szerződés keretén belül a 2016. évben 5 fő vette igénybe a szolgáltatásokat.

A támogató szolgálat feladata és működő szolgáltatások:

Személyi segítő szolgálat működtetése:

- az általános egészségi állapotnak és a fogyatékoság jellegének megfelelő egészségügyi- és szociális - ellátásokhoz, valamint a fejlesztő tevékenységhez való hozzájutás személyi és eszközfeltételeinek biztosítása,
- a fogyatékos ember személyi, higiénés, életviteli, életfenntartási szükségleteinek kielégítése,
- segítségnyújtás a társadalmi életben való teljes jogú részvételhez,
- segítségnyújtás az önálló munkavégzéshez, tanulmányok folytatásához, szociális- és egészségügyi szolgáltatások igénybevételéhez, kulturális, művészeti, sport, szabadidős tevékenységek végzéséhez,
- segítségnyújtás a fogyatékos személyek kapcsolatkézségének javításához, családi kapcsolatainak erősítéséhez,
- segítségnyújtás speciális, önszegítő csoportokban való részvételükhöz,
- segítségnyújtás a fogyatékos emberek társadalmi integrációjának megvalósulásához,
- segítségnyújtás a családi, a közösségi, a kulturális, a szabadidős kapcsolatokban egyenrangú részvételhez szükséges feltételek biztosításához,
- egyes szociális alapszolgáltatási részfeladatok biztosítása a fogyatékos személyek speciális szükségleteihez igazodóan.

Szállító szolgáltatás működtetése:

- az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása
- a fogyatékos személy munkavégzését, munkavállalását segítő szolgáltatások elérhetőségének igénybevételének elősegítése.

Információ nyújtása, tanácsadás:

- információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás, a tanácsadást követően a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása,
- a jelnyelvi tolmácsszolgálat elérhetőségének biztosítása.

4.1.13. Fogyatékos személyek nappali ellátása

Ferencváros a kötelezően ellátandó szociális alapszolgáltatási feladatot párhuzamosan több szerződés keretén belül biztosítja. A Gond-viselés Nonprofit Kiemelkedően Közhasznú Kft.-vel (1096 Budapest, Thaly Kálmán u. 40.) kötött ellátási szerződés alapján 4 férőhelyet biztosít ferencvárosi ellátottak számára. A Kft. tevékenységének fókuszában a fejlesztő nappali ellátás áll.²⁴ Munkatevékenysége házvezetésre, takarításra, textilgondozásra, varró munkára²⁵ és árusításra irányul. A szakmai munkát folyamatos képzés kíséri, melynek tematikája a program audio-vizuális alapjain nyugszik, kifejezetten azon fiatalok számára, kiknél az írás-olvasás hiányzik, vagy annak szintje ismeret elsajátításra nem alkalmas. A Kft.

²⁴ Felnőtt korú, felügyeletre szoruló fogyatékos személyek részére életviteli, szocializációs képzés, egyéni mentális gondozás; kulturális programok; testezés helyben és sporttevékenység szervezése; családgondozás.

²⁵ Játékbabaruha készítés.

saját tulajdonában lévő 250 nm-es ingatlanon HEFOP 4.2. program keretében elnyert pályázatból kivételesen magas színvonalú intézményt, a Gond-viselő Házat alakította ki, amely akadálymentes, minden igényt és szükségletet kielégít, felszereltsége modern, esztétikus.

2010. májusban döntött arról a Képviselő-testület, hogy a Küldetés Egyesülettel (1072 Budapest, Klauzál tér 5.) kötött ellátási szerződés alapján 2 fő ferencvárosi fogyatékos gyermek számára elhelyezést biztosítson. Az egyesület célja az iskolából kikerült fiatalok fejlesztése, amely lehetővé teszi számukra a későbbi hasznos munkavégzést. A munkára előkészítő tevékenységek közül a szövés, varrás, különféle papír és anyag megmunkálás, tűzzománc készítés emelhető ki. Felkészítik a fiatalokat az életkezdesre, a különféle háztartási munkák (takarítás, mosogatás, bevásárlás) elvégzése mellett mézeskalács készítést is tanulhatnak, valamint egyéb konyhai munkát (főzés, szendvicsekészítés) is végezhetnek. Az Egyesület keretein belül a fiatalok rendszeres lovas-terápiában részesülhetnek, mozi-, színház, múzeumlátogatáson vesznek részt, állatkerti és más gyermekprogramokat szerveznek számukra.

2011. október 01. napjától a Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefvárosi Önkormányzat fenntartásában működő Értelmi Fogyatékosok Nappali Intézményében 2 fő ferencvárosi lakóhelyű fogyatékos személy nappali ellátására biztosít férőhelyet ellátási szerződés alapján. A megnövekedett igények alapján a szerződés felülvizsgálatra, majd módosításra került, így az ellátandó személyek száma egy fővel, 3 főre emelkedett.

A kerületben felmerült igények alapján a Képviselő-testület 435/2015. (XII. 10.) számú határozatával önként vállalt feladatként a Ferencvárosban élő fogyatékos személyek támogatott lakhatására személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást nyújt ellátási szerződés útján a Lőrinci Gondozóház Szolgáltató Nonprofit Kft.-n keresztül.

Fentieket vizsgálva megállapítható, hogy Ferencváros Önkormányzata komolyan foglalkozik a kerületben élő fogyatékos személyek problémáival és igényeiknek megfelelően egy komplex, többszereplős ellátást biztosít, amelynek révén a rászorultak ellátásuk vonatkozásában több opció közül választhatnak.

4.1.14. Hajléktalan személyek nappali ellátása

Az Új Út Szociális Egyesülettel (1097 Budapest, Gubacsi út 21. földszint II.) kötött ellátási szerződés útján biztosítja az Önkormányzat e kötelező szociális alapszolgáltatást. Az intézményt a közterületen, illetve nem lakás céljára szolgáló helyiségben élő hajléktalan személyek látogatják. Szolgáltatásaikkal a hajléktalan létben élő emberek speciális igényeit (tisztálkodás, borotválkozás, hajvágás, ruházat mosása és pótlása, napi egyszeri ételmelegítés, valamint ételmelegítési lehetőség) igyekeznek kielégíteni.

Ezen felül, igyekeznek pótolni az emberi odafigyelést, meghallgatást, a szabadidő hasznos eltöltését és biztosítják a szakszerű szociális segítségnyújtást is. A nappali ellátó centrumban hétköznaponként, illetve téli krízis időszakban a nagy hidegre való tekintettel hétvégén is fogadják a hozzájuk forduló nehéz helyzetben lévő embereket.

Hajléktalan személyek nappali melegedője: Budapest IX. ker. Gubacsi u. 21.

Megjelenések száma: 31.533 fő (125 fő/nap)

A gondozottak közül 147 főt új kliensként regisztráltak. Mindenki számára, aki igénybe veszi a melegedő ellátását étkezési lehetőséget is biztosítanak. A melegedő által nyújtott egyszeri étkeztetést, valamint támogatóik által biztosított élelmiszer adományok szétosztását, és a gondozottak által hozott ételek melegítését, illetve elkészítését (rántotta, leves, virsli, egyéb) is a napi rutin részeként végzik. Az Egyesületnél lehetőség van tisztálkodásra (fürdés, borotválkozás, hajvágás) szükség szerint, valamint ruházat mosására, illetve cseréjére, pótlására. Szociális ügyintézés területén az egyesület iratok beszerzésében, szociális információ biztosításában, segélyek, jövedelem szerzés és egyéb ügyek vonatkozásában naponta nyújt segítséget.

A FESZGYI keretein belül megvalósuló LÉLEK Program²⁶ alapján van lehetőség LÉLEK-Pont (1094 Budapest, Tűzoltó u. 23.) működtetésére, amely az alábbi feladatokat látja el:

- a kerületi hajléktalanok segítségét koordinálja, programban való részvételüket, valamint egyéb támogatási formák igénybevételét ösztönzi,
- információs pontként működik, ahol szolgáltatásként információnyújtásban, tájékoztatásban, illetve szociális ügyintézésben állnak rendelkezésre a munkatársak,
- a segítő szolgáltatást, egyénnel és csoportokkal, továbbá a mentorálás során az ellátott kísérése is szükséges lehet
- lehetőséget biztosít:
 - a közösségi együttlétre,
 - a személyi tisztálkodásra,
 - a személyes ruházat tisztítására,
 - az álláskeresésre családtagokkal való kapcsolattartásra,
 - a szabadidő hasznos eltöltésére (televízió, filmklub, internet),
 - egészségügyi szűrés megszervezése,
 - postacímmel nem rendelkezők számára postázási cím biztosítására.
-

Fentiek jól mutatják, hogy Ferencváros Önkormányzata helyén, megfelelő súllyal kezeli a hajléktalan kérdést. Emellett meg kell említeni, hogy a kerületben működő FESZOFÉ Nonprofit Kft., mint önkormányzati társaság külön hangsúlyt fektet ezen társadalmi réteg foglalkoztatására, valamint reintegrációjára.

4.1.15. Közösségi szenvedélybeteg és alacsony küszöbű ellátás

A Kék Pont Drogkonzultációs Központ és Drogambulancia Alapítvány komplex, kötelező tevékenységet lát el. A 1095 Budapest, Gát utca 25. szám alatti ambulancia irányításával történik a drog és alkoholproblémákkal küzdő kliensek és hozzátartozóik

²⁶ A 2. mellékletben részletesen.

fogadása. Az Alapítvány célja a droghasználat ártalmainak csökkentése (különös tekintettel az illegális drogokra) a droghasználó egyén, a család és az egész társadalom vonatkozásában, továbbá, hogy elősegítsék klienseik életminőségének általános javulását.

A klienseknek nyújtott szolgáltatások:

- szociális munka, egyéni esetkezelés, szociális ügyintézés,
- pszichiátriai segítségnyújtás, gyógyszeres kezelés,
- pszichológiai és életvezetési tanácsadás,
- konzultáció (egyéni és családi),
- információnyújtás a drogozóról,
- állapotfelmérés,
- elvonást követő, visszaesést megelőző utógondozás,
- ambuláns rehabilitáció,
- jogsegélyszolgálat,
- kortárssegítés,
- szenvedélybetegek közösségi és alacsonyküszöbű ellátása.

Fent nevezett Alapítvány, valamint a Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Irodáján tevékenykedő ifjúsági- és drogprevenciós referens képezik a gerincét annak a kezdeményezésnek, amely a Kábítószer Egyeztető Fórum keretében intézményesül meg és tűzi zászlajára Ferencvárosban a kábítószer elleni harcot.

4.1.16. Családmentori Csoport

A Családmentori Csoport (1096 Budapest, Lenhossék u. 24-28.) – mint önként vállalt feladat – a FESZGYI keretei között működve, a „Szociális város rehabilitáció Ferencvárosban, József Attila Terv I. ütem” KMOP-5.1.1/B-12-k-2012-0003. kiemelt projekt által meghatározott feladatait ellátó irodaként indult. A József Attila Terv kiemelt célterülete a Középső-Ferencváros Gát u., Thaly K. u. és Márton u. közti szakasza. A Családmentori Iroda volt felelős az egyéni esetkezelésért, valamint a projekt célcsoportjába tartozó, együttműködésre kész ferencvárosi lakosok mentorálásáért/esetmenedzseléséért felelős szakmai műhely munkájáért. Létrejöttének oka továbbá, hogy támogatja a lakóközösséget annak érdekében, hogy a különböző szociokulturális háttérrel rendelkező családok egymás konstruktív lakó közösségeként működhessenek. Ennek érdekében egyrészt bekapcsolta a közösséget a programba, másrészt felmerülő nézeteltérések, konfliktusok esetén közvetített, támogatta a feleket a problémamegoldásban és a konstruktív együttélés megteremtésének feltételeit.

A Családmentori Iroda célja:

- a projekt területén élő családok részére különböző szociális szolgáltatások közvetítése,
- információ nyújtása valamint a szolgáltatásokhoz való hozzájutás elősegítése,
- családok szociális háttérének és igényeinek felmérése,
- részt vállal a lakók költözésében, az elköltözött családok utánkövetésében.

Fenti projekt zárultával a Családmentori Csoport munkája nem ért véget, továbbra is munkálkodik a kerületi rászorulókat támogatása kapcsán. Az esetmenedzselés a családmentor

és a szolgáltatást igénybe vevő személy együttes munkafolyamata, melynek tartalma és menete írásbeli együttműködési megállapodásban kerül rögzítésre. A munkafolyamat az első interjú során a szolgáltatást igénybe vevő személy szükségleteinek megállapításával és a problémamegoldó alternatívák kidolgozásával kezdődik. A megállapodás tartalmazza a szolgáltatást igénybe vevő személy problémáit, az elérendő cél érdekében megvalósítandó feladatokat, az együttműködés módját, a folyamatba bevonandó szolgáltatásokat, intézményeket, a találkozások rendszerességét, a segítő folyamat várható eredményét és a lezárás időpontját. A segítő szolgáltatás az igénybe vevő otthonában, családi környezetében tett látogatásokon és a családmentori irodában folytatott beszélgetés és támogató tevékenységek útján valósul meg. A Családmentori Csoport az ügyfelek részére tájékoztatást nyújt szolgáltatásairól, az alapvető állampolgári jogokról, az igényelhető támogatásokról és ellátásokról. A támogatásokhoz, ellátásokhoz való hozzájutás érdekében a Családmentori Csoport munkatársa segítséget nyújt a kérelmek előterjesztéséhez, valamint kezdeményezi támogatás megállapítását az illetékes hatóságokkal.

4.1.16.1. „Végre Önnek is van esélye felújítani otthonát!” program

Ferencváros Önkormányzata évről évre lehetőséget biztosít a rászoruló lakosság részére, hogy meghatározott feltételek mellett javítsa lakhatási körülményeit. Ferencváros Önkormányzata a FESZGYI bevonásával valósította meg a „Végre Önnek is van esélye felújítani otthonát!” lakás felújítási programot. A program célja, hogy az önkormányzati bérlakásokban lakó rászoruló családok élet és lakás helyzetét javítsa. A program pályázat formájában indult el, melyben az alábbi feltételek kerültek meghatározásra:

- Érvényes lakásbérleti szerződés;
- Lakbér és közüzemi tartozásokról szóló igazolások megléte.

A 2017. évig 49 db önkormányzati lakás került felújításra. Összegezve a szolgáltatást igénybe vevők visszajelzéseit, valamint a tapasztalatokat, megállapítható, hogy mindazon önkormányzati támogatás és lakossági önerő, amelyet igényelt a projekt, megtérült, így a 2017. évben már 5 millió forint került elkülönítésre erre a célra.

4.1.17. Ifjúságsegítés

Az „Alul-járó” Ferencvárosi Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda (1097 Budapest, Ecseri úti METRO aluljáró) a FESZGYI keretein belül működött, 2015 őszéig, amikor helyét átvette a H52 Ifjúsági Iroda és Közösségi Tér (1096 Budapest, Haller utca 52.) azzal a céllal, hogy információt nyújtson, tanácsadásokat tartson, internet hozzáférést biztosítson, klubokat és foglalkozásokat szervezzen, amiket a fiatalok név nélkül és ingyen vehetnek igénybe. A fiatalok igényei szerint alakítják a hétköznapiakat.

Feladata:

- Információkat szolgáltat, illetve segítséget nyújt az intézményt megkereső fiatalok számára problémáik megoldásában.
- Segíti őket autonómiájuk, önmaguk iránti felelősségük kialakulásában, a társadalmi beilleszkedésben, életkorukból, szociális helyzetükből adódó hátrányaik csökkentésében.

- Programjaival és tanácsadással hozzájárul a fiatalok életviteli nehézségeinek megoldásához.
- Segíti azon igényeik kialakulását, hogy a kortárs közösségekben munkát végezzenek, és közösségtudatuk kialakuljon.
- Programját és információs állományát alapvetően iskoláskorúak, illetve fiatalok számára alakítja ki.
- Kapcsolatot tart a különböző intézményekkel, fogad minden fiatalt, de elsősorban a Ferencváros területén fejti ki tevékenységét.
- Jogsegélyszolgálatot és pszichológiai tanácsadást működtet ingyenes formában.
- A FESZGYI Igazgatója, valamint a Gyermekjóléti Központ szakmai vezetője által meghatározott módon részt vesz a gyermekjóléti szolgáltatások megvalósításában.

Főbb foglalkozások:

- kézműves, zenei, sport;
- szociális cirkusz program - zsonglór foglalkozás;
- dráma, képességfejlesztő - költészettani workshopok;
- vetélkedők;
- korrepetálás;
- receptcsere;
- képregény workshop;
- Föld napja workshop;
- fiú kamasz tábor.

4.1.18. Pszichiátriai betegek nappali ellátása

Az Szt. szerinti alapszolgáltatást, a pszichiátriai betegek nappali ellátása a Ferencvárosban élők számára évek óta nem volt biztosított, miután Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzatának fenntartásában nem működik ilyen intézmény. A rászorulókat eddig civil szervezet által biztosított közösségi pszichiátriai ellátás keretén belül kerültek gondozásra, ami nem váltja ki az Szt. szerinti kötelező alapellátási formát.

Mivel a pszichiátriai betegek nappali ellátását biztosító intézmény kialakítása, létesítése az önkormányzat költségvetését jelentősen megerterhelné, ezért a Humánszolgáltatási Iroda felvette a kapcsolatot a Moravesik Alapítvánnyal. A Moravesik Alapítvány Moravesik Imre, a Pszichiátriai Klinika alapítójának nevét vette fel és 1991. évben alakult meg. Az Alapítvány alaptevékenysége a Semmelweis Egyetem Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika és az azzal együttműködő szervezetek tevékenységének támogatása; a pszichiátriai és idegrendszeri kutatások támogatása, azok szervezése és elősegítése; a lelki betegségek megelőzésével és gyógyításával kapcsolatos oktatás támogatása; valamint a társadalom mentálhigiénéjének javítása, és a társadalom pszichiátriai kultúrájának emelése. A pszichoszociális rehabilitáció lényege az ellátott személyes céljait akadályozó problémák felmérése és ezek megoldására a közösen elkészített gondozási-rehabilitációs terv megvalósítása. Ennek érdekében az intézmény készségfejlesztést nyújt az önellátás, az emberi kapcsolatok, a munka, valamint a szórakozás területén. Ez megvalósul egyéni és az ellátottak igényei alapján

tervezett csoportos tréningek keretében, valamint a társadalmi beilleszkedést célzó egyéni szükségletek kielégítésében.

Az alapítványban dolgozók meggyőződése, hogy a legjobb, amit másoknak adhatnak, ha lehetőséget biztosítanak a képességeik fejlesztéséhez és kibontakoztatásához, így minden munkatársuk prioritásként kezeli a rehabilitációs célú munkavégzést, amely a legtöbb kliens állapotában pozitív változást eredményez.

Az Alapítvány 2008-ban létrehozott Pszichiátriai Betegek Nappali Intézménye kiemelt szerepet szán a pszichiátriai betegek és mentális problémákkal küzdők társadalmi esélyegyenlőségének megteremtésére, a stigmatizáció és az előítéletek csökkentésére. Feladatuk az ellátottak személyes szükségleteinek és céljainak felmérése és ezek alapján egyénre szabott gondozási terv / rehabilitációs program kidolgozása. A nappali intézmény a szociális alapszolgáltatási forma keretein belül a pszichiátriai betegséggel élő, intézményi jogviszonnyal rendelkező ellátottak számára az intézményen belül szociális foglalkoztatást biztosít. Ezáltal a klienseknek rövid és hosszú távon is javulnak az esélyei a nyílt munkaerőpiacra való kilépéshez és ott tartósan az értékteremtő munka végzéséhez. A cél, a munkavégzésen és a foglalkoztatáson keresztül az emberi kapcsolatok újraépítése és a társadalomba való re-integrációjuk. Az alapítvány a Pszichiátriai Betegek Nappali Intézményére vonatkozóan Budapest Főváros közigazgatási területére rendelkezik működési engedéllyel.

Ferencváros Önkormányzatának Képviselő-testülete 254/2014. (XI.06.) számú határozatával 8 férőhelyet tart fent az intézményben, így a Ferencvárosban bejelentett lakóhellyel rendelkező és a nappali ellátást igénylő pszichiátriai betegek felvételét tudja az alapítvány biztosítani.

4.1.19. Roma mentori hálózat

A 2003. évben elfogadott, jelenleg felülvizsgálat alatt lévő Roma Koncepció keretében a 2014. évtől roma mentori hálózat működik Ferencvárosban. A mentorok fő feladata az érintett társadalmi réteg igényeinek, érdekeinek felkutatása, problémáik közvetítése, helyzetük támogatása. Koordináló szerepet töltenek be a ferencvárosi roma népesség, valamint Ferencváros Önkormányzata között, így biztosítva azt, hogy kérdéseik, problémáik megválaszolásra kerülnek.

4.2. Pénzbeli és természetbeni, szociális és gyermekjóléti ellátások

Ebben a fejezetben - az előző évek vonatkozásában - az Önkormányzat által biztosított ellátási formákhoz kapcsolódó statisztikai adatok alapján elemzett helyzetkép kerül bemutatásra a jelenleg pénzben és természetben nyújtott támogatásokról. Ferencvárosban az alapszolgáltatások ingyenesen vehetőek igénybe, a jogszabályok adta lehetőség ellenére gondozási díj nem került bevezetésre, ezzel is támogatva az ellátásokban részt vevőket, bizonyítva a szociális biztonság megteremtésének központi szerepét.

Az Szt. és a Gyvt. rendelkezéseit figyelembe véve jelenleg Ferencváros Önkormányzatának a pénzbeli és természetbeni ellátásokról és támogatásokról szóló 8/2015.

(II.24.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: 8/2015. Rendelet) tartalmazza a Ferencvárosban lakó családok/személyek részére adható pénzbeli és természetbeni juttatásokat (az Szt. 134/E. § előírása szerint: a képviselő-testület a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló rendeletét legkésőbb 2015. február 28-áig volt köteles megalkotni).

Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény több szakaszában is módosította az Szt-t és a Gyvt-t, és ezen módosítások közül a legtöbb 2015. március 1-jén lépett hatályba, melyek értelmében az állam által biztosított támogatási formákon túl a magyar állampolgárok szociális támogatással való ellátása az önkormányzatok feladata lett. Az önkormányzatok szabadon dönthettek a támogatások nagyságáról és formájáról. Az állami felelősségi körbe tartozó ellátások járási hatáskörbe, az önkormányzati ellátások képviselő-testületi hatáskörbe kerültek.

Az Szt. csak az állam által – a járási intézményrendszer útján - kötelezően nyújtott ellátásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza. E körbe tartozik az időskorúak járadéka, az aktív korúak ellátása (foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás), az ápolási díj, az alanyi és normatív közgyógyellátás, valamint az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

A törvény által szabályozott, kötelező támogatások köréből kikerült, azaz a törvény erejénél fogva megszűnt két lakhatással kapcsolatos támogatási forma, a lakásfenntartási támogatás és az adósságkezelési szolgáltatás. Azonban a jogalkotó, az Szt. 45. §-ban leírtak alapján, minden önkormányzatnak lehetőséget biztosított a megszűnt támogatások pénzbeli vagy természetbeni pótlására, települési támogatások formájában. A települési támogatási formákról és azok jogosultsági feltételeiről az önkormányzat szabadon dönthetett.

Az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is jellemző, hogy a támogatások mindegyike kérelemre indul. A kérelmeket a Hivatal bármelyik ügyfélszolgálatán be lehet nyújtani.

4.2.1. 2015. március 1-jétől az önkormányzatok által biztosított ellátások

Ferencvárosban a Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Iroda a Rendszeres Ellátási és Eseti Támogatási Csoportja kezeli a támogatásokat.

4.2.1.1. Települési támogatás

A Szt. az önkormányzatok által biztosítandó segélyek tekintetében annyit írt elő, hogy a képviselő-testület az e törvény rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján települési támogatást nyújt. Az Szt. a települési támogatás keretében biztosítandó juttatások körében csak példákat említ: Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen

- a) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- c) a gyógyszerkiadások viseléséhez,

- d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

4.2.1.2. Rendkívüli települési támogatás

A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.

Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni, vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások - így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások - vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

4.2.2. Az ellátások felsorolása

A fentebb leírt jogszabályi jogosítványok alapján az alábbi támogatások állapíthatóak meg Ferencvárosban:

4.2.2.1. Önkormányzati hatósági ügyek (képviseelő-testület, illetve a polgármester szociális feladat- és hatáskörében eljárva)

- Ferencvárosi jövedelempótló rendszeres támogatás
- Ferencvárosi közüzemi díj és közös költség támogatás
- Ferencvárosi fűtéstámogatás
- Ferencvárosi lakbértámogatás
- Ferencvárosi adósságkezelési szolgáltatás
- Ferencvárosi közgyógytámogatás
- Ferencvárosi gyógyszer-támogatás
- Ferencvárosi rendkívüli támogatás
- Ferencvárosi karácsonyi támogatás
- Ferencvárosi élelmiszertámogatás
- Ferencvárosi iskolakezdési támogatás
- Ferencvárosi születési és életkezdési támogatás
- Védőoltások Ferencvárosban
- Ferencvárosi mozgáskorlátozottak lakásának akadálymentesítési támogatása
- HPV elleni védőoltás biztosítása Ferencvárosban
- Jogosítvány megszerzésének támogatása a Ferencvárosban
- Köztemetés a Ferencvárosban
- Ferencvárosi lakhatást segítő támogatás
- Ferencvárosi oktatási támogatás

4.2.2.2. Államigazgatási hatósági ügyek (jegyző szociális feladat- és hatáskörében eljárva)

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet megállapításával kapcsolatos feladatok
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt, tartásra köteles hozzátartozó kiegészítő gyermekvédelmi támogatása
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó évi kétszeri természetbeni juttatással (Erzsébet-utalvány) kapcsolatos feladatok
- az aktív korúak ellátása és a lakásfenntartási támogatás tartozás ügyekkel kapcsolatos feladatok
- aktív korúak ellátásával kapcsolatos belföldi jogsegély teljesítéssel kapcsolatos feladatok.
- védendő fogyasztói igazolásokkal, és a Nemzetközi Eszközkezelő Zrt. felé benyújtandó igazolásokkal kapcsolatos ügyek.
- hadigondozotti pénzellátással, ápolási díjjal, egészségügyi szolgáltatással kapcsolatos belföldi jogsegély teljesítéssel kapcsolatos feladatok.

4.2.3. Rendkívüli települési támogatások Ferencvárosban

2015. március 1-jével átalakult a szociális támogatási rendszer, az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek, módosult a szociális törvény alapján kötelezően biztosítandó ellátások köre, valamint bővült az önkormányzatok mozgástere az általuk nyújtott ellátások meghatározásában. A változtatásokkal több segélyezési forma megszűnt, mint a lakásfenntartási támogatás, adósságkezelési támogatás, méltányossági közgyógyellátás. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás 2015. március 1. napjától a járási hivatalok járnak el, valamint a rendszeres szociális segély helyett új nevén az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás szintén a járási hivatalok feladat körébe került át.

A lakásfenntartási támogatást, az adósságkezelési szolgáltatást, a méltányossági közgyógyellátást az Szt. szerint az önkormányzatoknak nem kötelező biztosítani. Az új szabályozás szerint önkormányzat kötelezettsége abban állt, hogy a települési támogatásról rendeletet alkosson, azonban annak eldöntése, hogy e támogatás keretében milyen célokra, mely feltételek teljesülése esetén milyen összegű támogatást nyújt, teljes mértékben az önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozik.

4.2.3.1. Ferencvárosi közgyógytámogatás

A Ferencvárosi közgyógytámogatás esetében a támogatás közgyógyellátásra kiadható vényköteles gyógyszerekre állapítható meg, valamint nem szerezhethet jogosultságot az, aki Ferencvárosban nem rendelkezik lakóhellyel. A támogatást 2016. márciusától méltányosságból a Képviselő-testület is megállapíthatja.

A közgyógyellátásra jogosultak nemcsak a közgyógyellátásra kiadható gyógyszerei költségeihez kaptak segítséget, hanem azon felül a közgyógyellátásra jogosító igazolvánnyal rendelkező személy a gyógyászati kellékeket, szolgáltatásokat is térítésmentesen igénybe tudta venni. A Ferencvárosi közgyógytámogatásra - ellentétben közgyógyellátással - jogosultak csak a gyógyszerre költhetik a támogatást, egyéb gyógyászati kellékre, szolgáltatásokra már nem vehető igénybe. A közgyógytámogatás esetében a gyógyszertárak által történő beárazás következtében a jogosult által ténylegesen fizetendő összeg kerül megállapításra, ami az eddigi tapasztalataink alapján magasabb – a támogatásra jogosultak többségénél – az egészségbiztosítási pénztári szakigazgatási szerve által kiszámolt gyógyszerköltségnél.

A 2017. évben 1.025 fő részére került megállapításra és több, mint 78 millió összegben kifizetésre a támogatás.

4.2.3.2. Ferencvárosi gyógyszertámogatás

A Ferencvárosban élő időskorúak részére a 2013. évben bevezetésre került gyógyszertámogatás jövedelem alapján évente két alkalommal, továbbá a kérelmező jövedelmétől függetlenül évente egy alkalommal adható. A támogatás összege személyenként 5.000,- forint.

A gyógyszertámogatásra évente két alkalommal jogosult, az a kérelmező aki

- a kérelem benyújtásakor a hetvenedik életévét betöltötte,
- ferencvárosi lakóhelyén életvitelszerűen tartózkodik,
- családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a 114.000,- forintot,
- aki érvényes közgyógyellátásban nem részesül, illetve közgyógytámogatásra nem jogosult.

A gyógyszertámogatásra évente egy alkalommal jövedelmi helyzetére tekintet nélkül jogosult az a kérelmező, aki

- a kérelem benyújtásakor a hetvenedik életévét betöltötte,
- ferencvárosi lakóhelyén életvitelszerűen tartózkodik,
- alanyi-, normatív jogcímen érvényes közgyógyellátásban részesül.

Az előző években a támogatást jövedelmi helyzetükre tekintettel évente két alkalommal, márciusban és szeptemberben, annak, aki közgyógyellátásban részesült évente egy alkalommal szeptember hónapban volt adható. A kérelmező maga dönti el, hogy a tárgy évben mikor kívánja igénybe venni a támogatást.

A 2017. évben a Ferencvárosi gyógyszertámogatás 227 fő részére 1,75 millió forint összegben került megállapításra.

4.2.3.3. Ferencvárosi rendkívüli támogatás

A Képviselő-testület szociális rendeletében eddig is szabályozta a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére nyújtható, alkalmanként adható támogatást önkormányzati segély néven. Az önkormányzati segély elnevezés magában foglalta a rendkívüli gyermekvédelmi támogatást, valamint az átmeneti és temetési segélyként nyújtott támogatást is. Ez a támogatási forma a továbbiakban is megmaradt a régi szabályokkal, csak a neve változott rendkívüli települési támogatásra.

Ferencváros Önkormányzata évente maximum 4 alkalommal rendkívüli támogatást nyújt a kerületben lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező, és ott életvitelszerűen tartózkodó, a létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került személyek részére, akik emiatt önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt anyagi segítségre szorulnak. A létfenntartást veszélyeztető, vagy a rendkívüli élethelyzetet jelentő kiadások különösen: betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez, vagy a gyermek hátrányos helyzetéhez kapcsolódó kiadások.

A támogatás megállapításának összege függ attól is, hogy milyen célból kéri a támogatást, valamint a kérelmező családjában bekövetkezett rendkívüli élethelyzettől (pl: vihar okozta kár, stb.). Az elutasított és az ügyfél által megfellebbezett kérelmek ügyében a Képviselő-testület dönt.

Ferencvárosi rendkívüli támogatás 2016. évben 1.084, míg a 2017. évben 1.119 fő részére került megállapításra nagyságrendileg 15 millió forint összegben. A megítélt összeg kiutalása a jogosultak részére igény szerint postai úton vagy folyószámlára.

4.2.3.4. Ferencvárosi karácsonyi támogatás

A karácsonyi támogatás hosszú évek óta egy év végi, idényjellegű támogatás a kerületben lakóhellyel rendelkező és ott életvitelszerűen tartózkodó személyek, illetve családok számára. A karácsonyi támogatásra jogosultak köre: a rendszeres nyugellátásban, illetve rendszeres nyugdíjszerű ellátásban részesülők, a tartósan, vagy súlyosan beteg gyermeket nevelők, valamint a 3 vagy annál több gyermeket nevelő családok, az időskorúak járadékában részesülők, és az egészségkárosodásukra tekintettel aktív korúak ellátásában részesülők, amennyiben a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300 %-át.

A Ferencvárosi karácsonyi támogatást minden évben szeptember 15. napjától lehet benyújtani november 30. napjáig. A Képviselő-testület 2014. júniusi ülésén döntött arról, hogy a nagycsaládosok tekintetében kibővíti a karácsonyi támogatásra jogosultak körét, illetve kedvezőbb jövedelmi feltételeket határozott meg, ennek köszönhetően karácsony előtt

több családnak tudott az önkormányzat anyagi segítséget nyújtani. 2013. évben a támogatás Erzsébet-utalvány formájában került megállapításra, és az önkormányzati képviselők által került kiosztásra a jogosultak részére. Az Erzsébet-utalvány formájában történő megállapítás 2012. évben került bevezetésre. Ezen időszak előtt is pénzbeli ellátásként került megállapításra a jogosultak részére.

Forrás: Hivatal Humánszolgáltatási Iroda, 2018.

A 2017. évben a közel 800 megállapítás megközelítőleg 7 millió forint fedezetet igényelt.

4.2.3.5. Ferencvárosi élelmiszertámogatás

Az élelmiszertámogatás első ízben 2014. évben került bevezetésre, Erzsébet-utalvány formájában és 3 000 Ft összegben. Az élelmiszertámogatás a lakóhellyel rendelkező és ott életvitelszerűen tartózkodó, a tárgyévben a 70. életévüket betöltött személyek, illetve a négy- vagy többgyermekes családok számára nyújtható év eleji, idényjellegű támogatás. Később a megállapítható összeg a személyenként és gyermekenként egységesen 5.000,- forintra emelkedett.

A 2017. évben 3.366 személy részére került megállapításra személyenként 5000,- Ft összegben, összesen 17 270 000,- Ft értékben.

4.2.3.6. Ferencvárosi iskolakezdési támogatás

Ferencváros Önkormányzata a 2014. évben bevezetésre került iskolakezdési támogatással továbbra is segítséget kíván nyújtani az iskoláztatással kapcsolatos kiadások viseléséhez. Az iskolakezdési támogatásra jogosultak köre: a gyermekét egyedül nevelő szülő, vagy a három- vagy többgyermekes, vagy a tartósan beteg gyermeket nevelő családok nappali tagozaton (általános, közép- és szakiskolás) tanuló, Ferencvárosban lakóhellyel rendelkező és ott életvitelszerűen tartózkodó gyermekei. A kérelem benyújtásának határideje tárgyév szeptember 30. napja. A támogatás bevezetésekor annak összege tanulóként 3000,- Ft volt, majd 2017. évben 6000,- Ft.

2016. évben a támogatás 238 esetben, míg a 2017. évben 304 gyermek részére került megállapításra a támogatás.

4.2.3.7. Ferencvárosi születési és életkezdési támogatás

A születési és életkezdési támogatás 2013. évtől kezdődően Start számlára történő utalással, valamint igény szerint készpénzben is segítséget nyújt a Budapest IX. kerületi lakó- vagy tartózkodási helyén legalább két éve életvitelszerűen tartózkodó gyermeket vállaló családok számára. A támogatás megállapításához a kérelmet a gyermek születését követő egy éven belül lehetett benyújtani. 2015. március 1. napjától változott rendeletünk, mely szerint a támogatás iránti kérelmeket a gyermek születését követő két évben belül lehet benyújtani.

A támogatás összege egységesen gyermekekenként 40.000,- forint. A támogatás összegéből minimum 30.000,- forint a gyermek nevére megnyitott start-számlára kerül utalásra.

A támogatás vonatkozásában a tavalyi évhez képest stagnálást tapasztalhatunk. Míg a 2016. évben mindösszesen 146 alkalommal került megállapításra a támogatás, addig a 2017. évben 152 esetben került megállapításra, 6 080 000 Ft összegben.

4.2.3.8. Gyermekétkeztetési támogatás

Az önkormányzat által működtetett, valamint a nem kerületi működtetésű, állami, egyházi és alapítványi fenntartású köznevelési intézmények (óvoda, általános iskola) Budapest IX. kerületi állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező szociálisan rászoruló családok nappali tagozatos gyermekei, tanulói részére az étkezésük biztosításához kérelemre gyermekétkeztetési kedvezményt nyújt.

A támogatás 2015/2016 tanévben 36 gyermek részére került megállapításra.

4.2.3.9. Jogosítvány megszerzésének támogatása a Ferencvárosban

Az önkormányzat a kerületben legalább egy éve lakóhellyel rendelkező tanulók részére az érettségi vizsga letételéig a „B” típusú jogosítvány megszerzéséhez 50.000 forint/fő összegben támogatást nyújt. A 2017. évben 7 fővel nőtt az igénybevevők száma, így a támogatás 26 fő részére került megállapításra, 1 300 000 Ft összegben.

4.2.3.10. Ferencvárosi oktatási támogatás

Ferencváros Önkormányzata oktatási támogatás keretein belül az 1-8. osztályban a szükséges taneszköz-csomagot, valamint felmenő rendszerben a 10-12. évfolyamon a tankönyvcsomagok árát biztosítja a vonatkozó rendeletben meghatározott összeghatárig.

Ferencváros Önkormányzata a Budapest IX. kerület közigazgatási területén működő egyházi, alapítványi fenntartású, valamint a Ferencváros Önkormányzata tulajdonában álló ingatlanokban a Belső-Pesti Tankerületi Központ által fenntartott és működtetett köznevelési intézmények (általános, közép- és szakiskolák) Budapest IX. kerületi állandó bejelentett

lakóhellyel rendelkező nappali tagozatos tanulói részére felmenő rendszerben a 12. osztályig a szükséges tankönyvek megvásárlásához támogatást nyújt.

Egyházi fenntartó esetén a közoktatási intézmény adatszolgáltatása alapján történik a támogatás megállapítása. A tanuló részére megállapított támogatás a köznevelési intézmény fenntartója részére kerül utalásra. Az állami és alapítványi fenntartók esetében a gyermek törvényes képviselőjének vagy a támogatásra jogosult kérelmére indul az eljárás. A felmenő rendszernek köszönhetően az évi rendszerességgel tankönyvtámogatásban részesülő gyermekek száma jelentősen csökkent.

4.2.3.11. Köztemetés a Ferencvárosban

Kérelemre a polgármester a Szt. 48. §-a alapján gondoskodik a Ferencváros közigazgatási területén elhunyt személy közkölségen történő eltemetéséről a halálesetről való tudomásszerzést követő 21 napon belül, ha

- a) nincs vagy nem lelhető fel az eltemetésre köteles személy, vagy
- b) az eltemetésre köteles személy az eltemetésről nem gondoskodik.

A polgármester az eltemetésre köteles személyt a köztemetés költségeinek megtérítési kötelezettsége alól részben vagy egészben különös méltánylást érdemlő körülmények fennállása esetén mentesítheti. Különös méltánylást érdemlő körülmények akkor állnak fenn, ha az eltemetésre köteles személy megfelelően igazolja, hogy a családban az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 %-át, egyedül élő esetén 250 %-át nem haladja meg.

A család, a közeli hozzátartozó és az egyedül élő fogalmára az Szt. 4. § (1) c)-e) pontjai irányadóak. 2015. évben 109 elhunyt személy esetében került megrendelésre a köztemetés.

4.2.4. Települési támogatás Ferencvárosban

2015. február 28. napjával az aktív korúak ellátásával kapcsolatos ügyiratok átadásra kerültek Budapest Főváros Kormányhivatal IX. Kerületi Hivatalához, a továbbiakban ezen ügyekben az önkormányzat hatáskörrel nem rendelkezik.

Az Szt. 25. § (3) bekezdés b) pontja alapján 2015. március 01. napjától kezdődően a jogalkotó megadta a lehetőséget a képviselő-testületek számára, hogy többek között a megszüntetett rendszeres támogatások pótlására is, az Szt-ben (Szt. 45. §) és a települési önkormányzatok rendeleteikben meghatározott feltételek szerint, települési támogatást nyújthassanak rászoruló lakosaik részére.

4.2.4.1. Ferencvárosi jövedelempótló rendszeres támogatás

2015. március 01. napjától az egészségkárosodottak részére nyújtott rendszeres szociális segély - *egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás néven* - egy a járási hivatalok által biztosított ellátás. A döntéshozó célul tűzte ki, hogy azok az igénylők, akik különböző

indokok alapján nem tudják igénybe venni az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást is részesüljenek rendszeres jövedelemben. A támogatás célja, hogy az önkormányzat rendszeres pénzbeli támogatásként hozzájáruljon, az aktív korú, hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, egészségkárosodott és az állami támogatásból kieső személyek megélhetéséhez. A támogatás annak a Ferencváros közigazgatási területén állandó bejelentett lakóhellyel, vagy tartózkodási hellyel rendelkező és ott életvitelszerűen élő aktív korú személynek nyújtott rendszeres ellátás, aki:

- legalább 30 %-os mértékben egészségkárosodottnak minősül és az egészségkárosodottságuk mértéke nem éri el az 50 %-ot, vagy munkaképesség csökkenésének mértéke legalább 40 %-os és a munkaképesség csökkenésük mértéke nem éri el az 67 %-ot,
- gyermeket vár és terhessége 12. hetét betöltötte,
- pszichiátriai vagy szenvedélybetegsége miatt rendszeres orvosi kezelés alatt áll

és az állami foglalkoztatási szervvel a kérelme benyújtását megelőző két éven belül legalább egy év időtartamig együttműködött, feltéve, hogy a családjában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 90 %-át. A jövedelempótló rendszeres támogatás a kérelem benyújtásának napjától kezdődően határozatlan időre kerül megállapításra. A támogatásra való jogosultság feltételeinek fennállása évente legalább egyszer felülvizsgálatra kerül.

A támogatás összege:

- egyedül élő kérelmező esetében: havi 20.000,-Ft,
- gyermeket egyedül nevelő esetében: havi 22.000,-Ft,
- családban élő kérelmező esetében: havi 18.000,-Ft.

4.2.4.2. Ferencvárosi közüzemi díj és közös költség támogatás

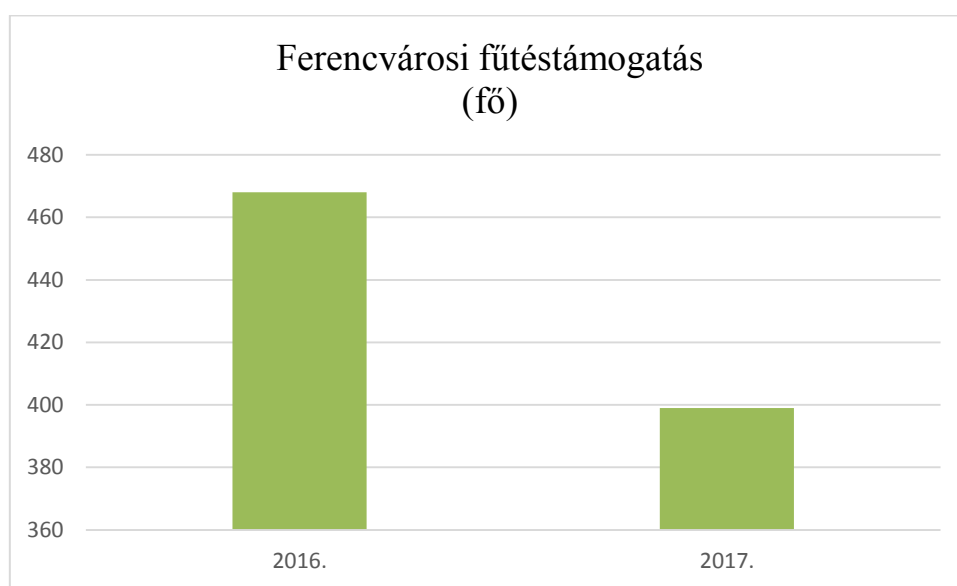
Célja, hogy Ferencváros Önkormányzata pénzbeli támogatásként hozzájáruljon a közös költség, a villanyáram, a víz- és gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a csatornahasználat, a szemétszállítás havi költségeinek megfizetéséhez. A támogatás havi összege nem önkormányzati tulajdonú lakás esetében egységesen 2.500 Ft, míg önkormányzati tulajdonú lakás esetében 1.500 Ft, mely összeget a polgármester 12 hónapra állapít meg és azt követően a kérelmező által megjelölt társasház vagy szolgáltató számlájára havonta kerül átutalásra.

A támogatást olyan személy kaphatja, aki Ferencvárosban bejelentett lakcímmel rendelkezik és életvitelszerűen is itt él, valamint a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem nem haladja meg nyugdíjminimum 300%-át, a háztartás egyik tagjának sincs vagyona, továbbá a kérelmező a helyben elismert lakásnagyság szerinti nagyságú lakásban lakik. A 2017. évben 629 ügyfél részére több, mint 10,5 millió forint összegben került megállapításra a támogatás.

4.2.4.3. Ferencvárosi fűtéstámogatás

Célja, hogy a lakás céljára használt ingatlan tekintetében az októbertől márciusig terjedő fűtési időszakra az önkormányzat pénzbeli támogatásként hozzájáruljon a fűtés céljára igénybe vett gázfogyasztás, távhőfelhasználás, elektromos áram-, tüzelőolaj-, fa- és szén-, valamint PB gáz fogyasztás havi költségeinek megfizetéséhez. A támogatás összege a 2016. évtől havi 3.000 Ft havonta, mely összeget a polgármester állapítja meg és azt követően a gáz-, távhő-, illetve elektromos szolgáltató részére, vagy a tüzelőolaj, fa- és szén-, vagy a PB gázfogyasztást igazoló kérelmező választása szerint bankszámlájára vagy lakáscímére kerül havonta átutalásra.

Az előzőekben részletezett támogatási forma igényléseinek száma az alábbiak szerint alakult.

Forrás: Humánszolgáltatási Iroda, 2018.

4.2.4.4. Ferencvárosi lakbértámogatás

Célja, hogy Ferencváros Önkormányzata pénzbeli támogatásként hozzájáruljon a lakbér havi költségeinek megfizetéséhez. A lakbértámogatás mértéke a jövedelmi viszonyok függvényében a megállapított lakbér 10%-tól 50%-áig terjed, de annak havi összege legalább 1.000 Ft, legfeljebb 10.000 Ft, mely összeget a polgármester 12 hónapra állapítja meg és azt követően FEV IX. Zrt. számlájára havonta kerül átutalásra.

2016. év		2017. év	
Fő	Felhasznált összeg (e Ft)	Fő	Felhasznált összeg (e Ft)
355	11.017	274	9.534

Forrás: Humánszolgáltatási Iroda, 2018.

4.2.4.5. Ferencvárosi adósságkezelési szolgáltatás

Célja, hogy Ferencváros Önkormányzata pénzbeli támogatásként hozzájáruljon a kérelmező adósságának csökkentéséhez, mivel önhibáján kívül az általa lakott lakásra a lakhatással kapcsolatos kiadásaival összefüggő adósságot halmozott fel. Az adósságkezelési

szolgáltatásba bevonható, a lakhatással kapcsolatos kiadásokhoz kapcsolódó adósság felső határa nem haladhatja meg a 400.000,-Ft-ot. A támogatás mértéke legfeljebb az adósságkezelési szolgáltatásba bevont adósság 75%-a, összege legfeljebb 300.000,-Ft lehet. A támogatás legfeljebb 18 havi részletekben nyújtható, melyet annak a szolgáltatónak/szolgáltatóknak folyósítunk ahol a tartozás keletkezett.

Adósságcsökkentési támogatásban részesíthető a Ferencvárosban bejelentett lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen itt élő személy, ha a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nagysága nem haladja meg a nyugdíjminimum 300%-át és

- adóssága legalább 50.000 Ft, vagy közüzemi díjtartozása miatt a szolgáltatást kikapcsolták és
- a kérelmező a helyben elismert lakásnagyság szerinti nagyságú lakásban lakik és
- vállalja az adósságcsökkentési támogatás körébe bevont, őt terhelő adósság és az önkormányzat által megállapított adósságcsökkentési támogatás különbözetének a megfizetését és
- ő maga vagy háztartásának tagja vagyonnal nem rendelkezik, valamint
- aki vállalja az önkormányzat fenntartásában működő FESZGYI Családtámogató és Gyermekjóléti Központjával történő együttműködést és az adósságkezelési tanácsadason való részvételt.
- aki a kérelem benyújtásakor vállalja, hogy amennyiben védendő fogyasztói nyilvántartásba kerül és nincs műszaki akadálya, gondoskodik az előrefizetős fogyasztásmérők felszereléséről a hátralékkal érintett áram-, gázszolgáltatás esetében.

Az adósságcsökkentési támogatásra irányuló kérelem benyújtása előtt előzetesen célszerű felkeresni személyesen a FESZGYI Adósságkezelési Csoportját, akik segítségével a támogatás további részleteit megismerhetik.

4.2.4.6. Védőoltások Ferencvárosban

A polgármester a legalább kettő éve Budapest IX. kerületi lakóhellyel rendelkező törvényes képviselő kérelmére a tárgyévben a legfeljebb 3. életévüket betöltő Budapest IX. kerületi lakóhellyel rendelkező gyermekek részére a Ferencvárosi Egészségügyi Szolgálat Kft-n keresztül a kullancs terjesztette agyvelőgyulladás, járványos agyhártyagyulladás, rotavírus okozta hasmenés és bárányhimlő megbetegedési veszély elhárítása céljából beadatható védőoltásokat biztosítja, amennyiben a család egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének

- a) gyermekét egyedül nevelő szülő esetében 350 %-át (2017. évben 99.750,- Ft),
- b) családban nevelkedő gyermekek esetében 300 %-át (2017. évben 85.500,- Ft).

A polgármester engedélyezheti a fentebb felsorolt védőoltásokat a Budapest IX. kerületi, legalább kettő éve érvényes tartózkodási hellyel rendelkező törvényes képviselő kérelmére,

legfeljebb a 3. életévüket betöltött Budapest IX. kerületi tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek részére is.

A védőoltásra való jogosultság megállapítása iránti kérelemhez csatolni kell

- a lakcímet igazoló hatósági igazolvány másolatát, és
- a család havi jövedelmének igazolását.

4.2.4.7. Ferencvárosi lakhatást segítő támogatás

Célja, hogy az önkormányzat pénzbeli támogatást nyújtson a lakhatáshoz kapcsolódó rendkívüli élethelyzetre (például lakásbérleti szerződés felmondása, közös költség és közüzemi díjtartozás, elemi kár, vagy előre nem tervezhető váratlan kiadás) tekintettel. A támogatás összege évente egyszeri alkalommal legfeljebb 100.000 forint támogatás lehet, mely összeget a polgármester állapítja meg és azt követően a szolgáltató részére kerül átutalásra, illetve elemi kár, vagy a lakhatást veszélyeztető váratlan kiadás esetén a kérelmező részére kerül kifizetésre.

A támogatást a 2016. évben 119 fő vette igénybe, amíg a 2017. évben 135, így megállapítható, hogy az ellátást igénybe vevők száma stagnált.

4.2.5. Védőnői és szociálisan rászorultak bérlakáshoz jutása

Ferencváros Önkormányzat Képviselő-testületének a lakások és helyiségek bérletére, elidegenítésére és megszerzésére vonatkozó szabályokról szóló 7/2006. (III. 10.) számú önkormányzati rendelete 4. § (5) bekezdése értelmében az Egészségügyi Szociális és Sport Bizottság minősített többséggel dönt egyszobás lakás bérbeadásáról évente legfeljebb 5 személy számára az alábbi esetekben:

a) állami gondozottak részére, amennyiben:

- 30. életévét nem töltötte be;
- ferencvárosi lakóhelyről került a gyermekvédelmi szakellátásba, ahol megszakítás nélkül igazoltan a 18. életéve betöltése előtt legalább 3 évet töltött,
- a kérelmező vagy családtagja részére állami gondozott jogcímen lakás bérbeadásra nem került sor.

b) a Lakhatási, Életviteli, Lelki-segítségnyújtási és Egzisztencia-teremtési Közösségi Programban résztvevő személyek harmadik szintű elhelyezéséről a FESZGYI környezettanulmánya és javaslata alapján, együttműködési megállapodás megkötése mellett. Az együttműködési megállapodás feltételeit a bizottság határozza meg, annak betartását a FESZGYI ellenőrzi, és rendszeresen beszámolót készít arról a bizottságnak.

c) védőnők elhelyezése céljából, mely lehetőséget a munkakör betöltésére vonatkozó pályázati kiírásban szerepeltetni lehet. Védőnő elhelyezése céljából bérbeadott lakásra vonatkozó bérleti jogviszony kezdő időpontja a nyertes pályázóval kötött munkaszerződés napja. Amennyiben a védőnő munkaviszonya 5 éven belül

megszűnik, úgy a lakásra fennálló bérleti jogviszonya is megszűnik, és köteles a lakást rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban a bérbeadónak visszaadni.

A 2017. évben 1 volt állami gondozott személy és 1 védőnő került elhelyezésre a fenti jogcímen önkormányzati bérlakásban.

4.2.6. Mozgássérültek lakásának akadálymentesítése

Az Egészségügyi, Szociális é Sport Bizottság méltányossági körébe tartozó mozgássérültek akadálymentesítése révén évente maximum 2 millió forint összeghatárig lehetőség van a fogyatékkal élők támogatására.

A Humánszolgáltatási Iroda nyilvántartása szerint a 2013. évben 2, a 2014. évben 5, a 2015. évben 1, a 2016. évben 0, míg a 2017. évben 2 esetben történt meg az akadálymentesítés.

4.2.7. Könyvet házhoz szolgáltatás

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, valamint Ferencváros Önkormányzata között létrejött együttműködési megállapodás értelmében a 65 év feletti, vagy időlegesen, illetve tartósan korlátozott ferencvárosi lakóhellyel rendelkezők számára a „könyvet házhoz” szolgáltatás biztosított. A szolgáltatás értelmében könyvtári dokumentumok, valamint ezek használatát segítő eszközök kerülnek eljuttatásra a rászorulóknak részére. A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár beszámolója alapján megállapítható, hogy a 2017. évben 11 fő (915 kölcsönzött dokumentum).

4.2.8. Ingyenes könyvtárhasználat

Ferencváros Önkormányzatának Képviselő-testülete a 353/2016. (XI.17.) számú határozatával jóváhagyta a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Főigazgatójával megkötendő megállapodást, melynek lényege a Ferencvárosban élő nyugdíjasok és gyermekgondozási segélyben részesülők ingyenes könyvtárhasználatának biztosítása. A szolgáltató beszámolója alapján a 2017. évben összesen 216 fő nyugdíjas, valamint 103 fő GYES-en lévő szülő vehette igénybe a szolgáltatást.

4.2.9. Családon belüli erőszak

Ferencváros Önkormányzata a párkapcsolati erőszak és gyermekbántalmazás áldozatainak, a krízisből kikerülő érintettek/egyedül álló nők lakhatási problémájának kezelésére együttműködési megállapodást kötött a Sorsunk és Jövők Alapítvánnyal.

Az Alapítvány elsődlegesen önkormányzatokkal kötött ellátási szerződések révén gondoskodik a kiléptető lakások működtetéséről.

A Sorsunk és Jövők Szeretetszolgálathoz három Családok Átmeneti Otthona is tartozik Budapest területén, illetve annak vonzáskörzetében lévő településeken.

Az alapítvány fő célja, olyan tartós megoldás keresése, amely biztosítja az önálló életet a programban résztvevő bántalmazott személyek számára. Tevékenységük legfontosabb alapelve a másodlagos prevenció. A szociális munka eszközeivel hozzájárulnak a gyermeki jogok érvényesítéséhez, veszélyeztetésük megszüntetéséhez és a gyermekek biztonságához, korának és fejlődési szükségletének megfelelő gondozáshoz.

Fentieket vizsgálva megállapítható, hogy Ferencváros Önkormányzata által működtetett alapellátási/támogatási rendszer jól célzott, a lakosság igényeit szem előtt tartva kialakított ellátási rendszer. Jellemzően alacsony a rendszer hibájával/hiányosságával foglalkozó megkeresés, melyekre Ferencváros Önkormányzata az érdemi vizsgálatot követően igyekszik érdemben reagálni.

II. Helyzetértékelés, alapelvek meghatározása

1. Alapelvek

Ferencváros szolgáltatástervezési koncepciója felülvizsgálatának megalkotása során az alábbi alapelveket követve határozza meg céljait a vizsgált időszakban:

- Ferencváros Önkormányzata a fenntartásában jelenleg is biztosított szolgáltatási kapacitását meg kívánja tartani, az elért szakmai színvonalat meg kívánja őrizni, valamint azt tovább kívánja emelni.
- A lakosság részéről érkező új igények alapján felmerülő ellátási formák biztosításáról igyekszik gondoskodni.
- A fenntartásában lévő intézményekben megteremti, valamint továbbra is biztosítja a folyamatos feladatellátás személyi és tárgyi feltételeit.
- A szociális ellátás területén elsősorban a munkával, jövedelemmel nem rendelkező, valamint alacsony jövedelemmel rendelkezők, továbbá a díjhátralékkal küszködők ellátását tekinti központi feladatának.
- A feladatok ellátását szolgáló személyi és tárgyi feltételek mennyiségi növelésén túl minőségében magasabb színvonalú szolgáltatást kíván biztosítani az azt igénybe vevők számára.
- A Polgármesteri Hivatalon belül törekszik a jogszabályváltozások következtében kialakult Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatalával együttműködni a Ferencvárosban élő lakosok igényeinek teljes körű kielégítése, valamint a gyorsabb, hatékonyabb munkavégzés céljából.

Az alapelvek mellett a felülvizsgálat azt a fent részletezett, Alaptörvény által rögzített jogot hivatott képviselni, mely szerint Magyarország törekszik állampolgárai számára megteremteni a szociális biztonságot.

Fentieket szem előtt tartva szükség van az ellátórendszer jelenlegi helyzetének elemzésére, majd a felülvizsgálat által vizsgált rövid időszak vonatkozásában a fejlesztési javaslatok meghatározására.

2. Kijelölt feladatok teljesülése

A szolgáltatástervezési koncepció legutóbbi felülvizsgálata (2016. év) során meghatározott feladatok területén történt főbb intézkedéseket az alábbi táblázat tartalmazza:

Terület	Feladat	Főbb intézkedések
2.1. Köznevelési intézmények	Tankönyvtámogatás rendszerének felülvizsgálata	A felülvizsgálat következményeként módosításra került a pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló rendelet. A módosítások nyomán már nem közvetlenül a Belső-Pesti Tankerületi Központtal kerül megkötésre szerződés, hanem a törvényes képviselő, valamint támogatásra jogosult kérelmére igényelhető a támogatás, illetve egyházi fenntartású iskolák esetében továbbra is az intézményen keresztül történik a támogatás biztosítása.
2.2. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Felülvizsgálat	A felülvizsgálat folyamatos, az ellátás színvonala változatlan.
2.3. FESZGYI költöztetése	Koordináló szerepkör	A költözés sikeresen lezajlott, a vonatkozó alapdokumentumok módosítása megtörtént.
2.4. Feladatok a pénzbeli és természetbeni ellátások területén	Újronnan kialakított rendszer felülvizsgálata	A felülvizsgálat folyamatos, de összességében elmondható, hogy a kialakított támogatási rendszer bevált, annak finomhangolása történt csak meg a vonatkozó rendelet módosításával.
2.5. Család/roma mentorok továbbfoglalkoztatása	Foglalkoztatás felülvizsgálata	A felülvizsgálat következményeként a FESZGYI keretein belül családmentori, míg az önkormányzat foglalkoztatásában roma mentorok dolgoznak.
2.6. Mozgássérültek lakásának akadálymentesítése	Felülvizsgálat	A felülvizsgálat eredményeképpen megállapítható, hogy tekintettel arra, hogy a támogatás magánszemély veszi igénybe számolni kell a magánszemélyekkel kötendő szerződések adóterheivel.
2.7. „Idős karközpont” kialakítása	Kialakítás vizsgálata	A számtalan idősügyi program és rendezvény mellett továbbra

			is célként jelenik meg az idős korközpont kialakítása, de ennek kialakítása valószínűleg hosszabb előkészületet igényel.
2.8.	Iskolai szociális munka	Ellátás bevezetése	Ferencváros Önkormányzatának Képviselő-testülete támogatja az ellátás bevezetését, így 156/2017. (V.25.) számú határozatával 1 fővel emelte a FESZGYI státuszainak létszámát, hogy a rendszer részletei kidolgozásra kerülhessenek.
2.9.	Idősek átmeneti gondozóháza/nappali ellátása	Felülvizsgálat	Az idősek átmeneti gondozóháza jelenleg 12 férőhellyel üzemel. Annak bővítése kizárólag az idős klub elköltöztetésével kivitelezhető, melyre az adott körülmények között a közeljövőben nincs lehetőség.
2.10.	Demens betegek nappali ellátása	Felülvizsgálat	Ferencváros Önkormányzata felé nem érkezett az ellátásra vonatkozó igény. A témában havi rendszerességgel megrendezésre kerül a „Demencia Kávéház” nevű rendezvény, ahol az érintettek hasznos szakmai előadásokat hallhatnak.
2.11.	Gyermekek napközbeni ellátása	Bölcsődei férőhelyek biztosítása	A bölcsődei férőhelyek feltöltöttsége az előző időszakban hasonló adatokat mutat, így – <i>a jelenlegi intézményi keretek között</i> – nem indokolt a módosítás.

3. SWOT analízis

A SWOT analízis lehetőséget biztosít Ferencváros jelenleg szociális ellátórendszerének bemutatására, helyzetének értékelésére, amely meghatározhatja a további fejlesztések irányát a közeljövőre nézve.

Ferencvárosi szociális ellátó rendszer SWOT analízise²⁷

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - Széleskörű, jó partneri kapcsolat a szociális ellátórendszerben részt vevő egyéb szervezetekkel - Két egyesített intézmény az ellátórendszerben (FESZGYI, FEBI) - Idősügyi-, Szociálpolitikai-, Oktatási és Ifjúsági-, Egyházi Kerekasztal, valamint Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működik a kerületben - Referensi rendszer a Polgármesteri Hivatalon belül - Családmentori hálózat - Romamentori hálózat - Könnyen elérhető, széleskörű, magas színvonalú szolgáltatások - Szakképzett, elhivatott munkaerő - Az ellátottak száma több területen csökken - 4 különböző kirendeltségen jelezhetik problémáikat az ügyfelek - A munkanélküliség száma csökken - Helyi adókból származó bevételek magasak 	<ul style="list-style-type: none"> - Látens rászorulóknak ismeretlen száma²⁸ - Széleskörű tájékoztatás hiánya²⁹ - Intézményfejlesztési tervek hiánya
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - Az egyházak száma jelentős Ferencvárosban - Közösségi szolgálat - Sok tőkeerős vállalat működik a kerületben - Civil szervezetek nagy száma Ferencvárosban - Egyetemek nagy száma a kerületben - Külső pályázati lehetőségek - Támogatási rendszer egységesítése - Önkormányzati TV, Honlap, Újság - Városrehabilitáció eredményei - Munkanélküliség csökkentését célzó kormányzati programok - Tőkeerős gazdasági szervezetek társadalmi 	<ul style="list-style-type: none"> - Az idősek arányának növekedése a kerületben - Civil szervezetek finanszírozási problémái - Szegényebb rétegek kriminalizálódása - Generációváltás a szociális munkások körében - Jogszabályváltozásokra nem adekvált reagálás

²⁷ SWOT- analízis: magyarul GYELV- analízis, amely során egy adott terület gyengeségei, erősségei, lehetőségei, valamint veszélyei felmérésre kerülnek a jelenlegi helyzet pozícionálása érdekében.

²⁸ Például mélyszegénységben élők.

²⁹ Az ellátórendszer minden résztvevője között (pl.: Önkormányzat-ügyfél, Ügyfél-Intézmény...)

A növekedő lakónépeség száma pozitív képet mutat Ferencvárosról, viszont veszélyeket is hordoz magában, mivel a szociális ellátórendszernek válaszokat kell adnia erre a tendenciára, fel kell készülnie az ellátások nagyobb mértékű igénybe vételére. A munkanélküliség csökkenő aránya, valamint az idősödés folyamata – az országos tendenciához hasonlóan – Ferencvárosban is jelen van. Az idősek számának növekedése válasza kényszeríti a szociális ellátórendszert,³⁰ így a jövőbeni szociális fejlesztések során A teljesség felé Idősügyi koncepció felülvizsgálata kapcsán kiemelt szerepet kell szentelni a szociális ellátórendszer azon belül az intézményrendszer fejlesztésének.

A társadalmi környezet nagy arányban gerjeszt deviáns magatartásformákat, különösen a gyermekekben. A helyi társadalom átalakulását az önkormányzat sokrétű szociális gondoskodása segíti elő, továbbá a gyermekek fejlődését speciális oktatási rendszer szolgálja. Ezekhez közbiztonsági és drogmegelőzési programok is kapcsolódnak. Azonban a differenciált oktatási rendszer sem pótolhatja az egészséges lakást, a rendezett otthont, a nevelésben kiemelten fontos társadalmi mintákat. E lakossági réteg problémáinak kezelése szociális családgondozást, egyedi programokat kíván. A leromlott környezet ellen Ferencvárosban városrehabilitációs program működik, amelynek keretében felújításra kerülnek a kerület társasházai.

A helyi adókból származó bevételek magasak, ez jelzi, hogy nagyszámú tőkeerős társaság van jelen Ferencvárosban. Emellett tudjuk, hogy az egyházak száma is jelentős a kerületben. Komoly lehetőség rejlik a velük történő kapcsolatok elmélyítésében, mivel a szociális ellátórendszerbe történő aktív bevonásukkal – az egyházak kapcsolati tőkéjén keresztül – szélesebb rétegekhez, valamint – a társaságok esetleges támogatása útján – komolyabb mértékben támogathatóak a rászorultak. Fentiek mellett több országszerte elismert egyetem (pl.: Budapesti Corvinus Egyetem) működik Ferencvárosban, amelyek révén a fiatalok számára is vonzóvá válik a letelepedés.³¹ A civil szervezetek nagy száma, valamint finanszírozási problémái vonatkozásában az Önkormányzat – anyagi lehetőségeihez képest - támogatás útján próbál meg segítséget nyújtani, ellenben bizonyos a Ferencvárosban működő civil szervezetekkel egyáltalán nincs kapcsolat.³² A jelenleg ismert civil szervezetekkel történő kapcsolat erősítése révén az ellátórendszer tagjai közelebb kerülhetnek a civil szféra azon szervezeteihez, akikkel eddig nem sikerült felvenni a kapcsolatot.

Gyengesége az ellátórendszernek, hogy annak látókörébe nem került személyek, társadalmi csoportok számára a szociális biztonság megteremtése nagyon nehéz. A marginalizálódott csoportok nem megfelelő szintű szociális ellátása más területeken is súlyos problémákhoz vezethet, melyek hatására az egyének könnyen kriminalizálódhatnak, ez

³⁰ Lásd „A teljesség felé” Idősügyi koncepció

³¹ Ez tovább generálja a lakónépeség növekedését.

³² Semmilyen módon nem került kapcsolatba az Önkormányzattal (nincs támogatási kérelme, kedvezményes bérleti díjú helyisége, ...)

ronthatja a kerület közbiztonságát, általános közhangulatát és arcukat is. A szegregációs folyamatok megállítása, megfordítása, a társadalmi kohézió erősítése, az oktatási, nevelési programok és módszerek tovább fejlesztése, kiterjesztése, az esélyegyenlőségi intézkedések megvalósítása segítik a lakosság életkörülményeinek komplex javítását. A nagyszámú, mértékű és jól célzott helyi támogatások próbálják meg biztosítani az Alaptörvény által előírt szociális biztonság megteremtését Ferencvárosban.

A széleskörű tájékoztatás folyamatos fejlesztésének elsőrangú célkitűzésnek kell lennie abban az esetben is, ha az már kifogástalanul működik. A kerületben jóllehet a szociális ellátórendszer tagjai között széleskörű, jó partneri kapcsolat alakult ki, de egyre szélesebb és szélesebb társadalmi réteg számára kell elérhetővé tenni a magas színvonalú szolgáltatások vonatkozásában minden szükséges információt. Ferencvárosban a 9.Tv, a Ferencváros újság, valamint a Ferencváros Honlapja is részletes információkat nyújt a szociális ellátórendszer tagjairól, elérhetőségükről, feladataikról. Két egyesített intézmény működik azért, hogy a szociális ellátórendszer által nyújtott szolgáltatások mindenki számára hozzáférhetőek, elérhetőek legyenek, mivel mind a Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálatain (az első pontban részletezett 4 kirendeltség), mind az intézményekben teljes körű tájékoztatást adnak a rászorultak lehetőségeiről. A rendszert alapjaiban működtető alkalmazottak³³ nagy hivatástudattal rendelkeznek, így közvetlenül hozzájárulnak a szakmai fejlődéshez. A szociális ellátórendszer résztvevői között létrejött kapcsolati rendszer – mind formális mind informális szinten – jól működik, így támogatva a hatékony ügyintézését. A rászorulókat, valamint a szociális ellátórendszer tagjai érdekeinek képviseletében Idősügyi-, Szociálpolitikai-, Egyházi Kerekasztal, illetve Kábítószer Egyeztető Fórum, referensi rendszer, valamint család-, és romamentori hálózat működik Ferencvárosban.

A köznevelési rendszerbe bevezetésre került közösségi szolgálat komoly lehetőségként jelenik meg a szociális ellátórendszerben. Önkormányzatunk elsőként dolgozta ki annak rendszerét, hogy a kerületi tanulókat a közösségi szolgálaton keresztül bevonja a kerületi intézmények működésébe. A kerületi intézmények és civil szervezetek által felajánlott lehetőségeket folyamatosan kiejánlja és koordinálja az iskolák felé. A teljesség felé Idősügyi koncepció és a Gyermek és Ifjúsági Koncepció megvalósításának egyik fontos eleme a közösségi szolgálat adta lehetőség kiaknázása.

III. Célok, fejlesztési javaslatok

1. Általános célok a szociális ellátórendszer területén

A Ferencvárosban bemutatott tendenciális változások alapján meg lehet határozni a következő esztendő vonatkozásában követendő irányt. A javaslatok meghatározásánál nem a végrehajtás operatív folyamata, hanem a stratégiai, koncepcionális fogalmazásmód került a fókuszba. A Szolgáltatástervezési Koncepció felülvizsgálatának következő éveiben továbbra is magas minőségben kell ellátnia, valamint kiemelt figyelmet kell fordítani az alábbi területekre:

- a kommunikáció további hatékony fejlesztése a szociális ellátórendszer vonatkozásában az érintettek között,

³³ Jellemzően közalkalmazottak, kormánytisztviselők, köztisztviselők.

- a látens, a szociális ellátórendszer látókörében nem megjelenő rászoruló társadalmi réteg elérése, támogatása,
- az eddig képzett szociális alapszolgáltatások fenntartásával a szakmai színvonal további emelésével, a civil szervezetekkel való szorosabb, szélesebb körű együttműködés, a képzett kapcsolatrendszer fenntartása, illetve további szélesítése,
- az internet használók megnövekedett aránya miatt fontos, hogy a Polgármesteri Hivatal különös figyelmet szánjon az elektronikus ügyintézésre és elektronikus elérhetőségére, a számítógéppark fejlesztésére.

2. Fejlesztési javaslatok szociális területen a 2018.-2019. évre

	Terület	Feladat	Határidő	Felelős
2.1.	Ifjúság	Közösségi terek kiépítése Ferencvárosban	2019.december 31.	Polgármesteri Hivatal
2.2.	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Ellátás módjának felülvizsgálata	2019. december 31.	Polgármesteri Hivatal
2.3.	Egészségügy	1097 Budapest, Gyáli út 17-19. sz. alatti szakorvosi rendelőben működő háziorvosi, valamint 3 fogorvosi rendelő helyzetének felülvizsgálata	2019. december 31.	Polgármesteri Hivatal
2.4.	Jogszabályalkotás	Helyi rendelet módosítása/új rendelet alkotása	2019. december 31.	Polgármesteri Hivatal
2.5.	Iskolai szociális munka	A bevezetésre kerülő rendszerhez szükséges megfelelő háttér biztosítása	2018. szeptember 01.	Polgármesteri Hivatal, FESZGYI
2.6.	Hajléktalanok nappali ellátásának biztosítása	Az ellátás további biztosításának vizsgálata indokolt	2019. december 31.	Polgármesteri Hivatal, FESZGYI
2.7.	Esélyegyenlőség	HEP felülvizsgálata	2018. december 31.	Polgármesteri Hivatal
2.8.	Bölcsődei ellátás	Játszócsoport, Baba-mama klub	2019. december 31.	Polgármesteri Hivatal FEBI
2.9.	Közvetlen élelmiszertámogatás	Tartós vagy készétel közvetlen adományozása a rászorulóknak részére	2019. december 31.	Polgármesteri Hivatal FESZGYI

2.1. Ifjúság

A kerületi diákság, ifjúság iskolán kívüli szabadidejének hasznos eltöltésére olyan közösségi tereket hozunk létre, melyek minden fiatal számára nyitva álló helyiségként várják az ifjúságot foglalkozásaikon. Az ilyen jellegű tervek előtt jó gyakorlattal jár a FESZGYI-n belül működő H52 Ifjúsági és Közösségi Tér, ahol rengeteg színes program várja a fiatalokat, valamint hasonló céllal került 2018. január 28-án ünnepélyesen átadásra a Mester Galéria és Közösségi tér, melynek fő célkitűzés, hogy a havi rendszerességű kiállítások mellett, interaktív, fejlesztő, de kikapcsolódásra, feltöltődésre is alkalmas vonzó kulturális és művészeti programokat kínáljon a gyerekeknek, fiataloknak egyaránt.

Fentiek fényében indokolt felülvizsgálni, hogy milyen módon alakíthatóak ki ilyen közösségi terek a fiatalok érdekeinek, véleményüknek szem előtt tartása mellett.

2.2. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jövőben indokolt a szolgáltatás ellátásának formáját felülvizsgálni, hogy az a továbbiakban is jogszabályszerűen, racionálisan, költséghatékonyan működő, a kerület lakosságának érdekeit képviselő ellátás lehessen.

2.3. Egészségügy

1097 Budapest, Gyáli út 17-19. szám alatt lévő 3 fogorvosi, valamint 1 háziorvosi körzet elhelyezésének felülvizsgálata indokolt tekintettel az épület jelenlegi állapotának és az érintett lakosság igényeinek (pl.: elérhetőség) szem előtt tartásával.

2.4. Feladatok a pénzbeli és természetbeni ellátások, valamint személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátások területén

Ferencváros Önkormányzatának Képviselő-testülete szociális rendeletében szabályozza a pénzbeli és természetbeni szociális, valamint személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátások feltételrendszerét és juttatási körét. A Képviselő-testület rendelete az ide vonatkozó jogszabályokon túlmenően saját forrásból egyéb pénzbeli és természetbeni támogatásokat is meghatározott, illetve a méltányossági körbe – a szakbizottság döntési kompetenciájába - tartozó juttatások körét megtartotta.

A helyi önkormányzati rendeletek módosítása, illetve az új rendelet alkotása a helyi igények szerint folyamatosan ellenőrzés, felülvizsgálat alatt van.

2.5. Iskolai szociális munka

Az ellátáshoz 1 fő státuszt Ferencváros Önkormányzata 2017. szeptember 01. napjától biztosított a szakmai előkészületek kidolgozásához. A 2018. szeptember 01. napjától köte kötelező feladat és hogy szükséges megteremteni a személyi és tárgyi feltételeket Az ellátás

elindításának biztosítása, megszervezése, gyakorlati koordinálása az előttünk álló időszak feladata.

2.6. Hajléktalanok nappali ellátásának biztosítása

Az Szt. 86. §-a szerint a települési önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatai közé tartozik az Szt. 65/F. §-ban részletezett nappali ellátás. A feladatot jelenleg ellátási szerződésen keresztül az Új Út Szociális Egyesület látja el, de az Egyesület vezetői jelezték, hogy a 2019. évtől nem működtetik tovább. Az ellátás folyamatos, zökkenőmentes biztosítása érdekében indokolt megvizsgálni annak lehetőségeit.

2.7. Esélyegyenlőség

Az első ízben felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Programot változatlan formában Ferencváros Önkormányzatának Képviselő-testülete a 220/2017. (VI.29.) számú határozatával fogadta el. Az idei évben felül kell vizsgálni a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, melyben meg kell határozni azokat a széles körben egyeztetett irányokat, melyek meghatározzák a területen végzett munkát a következő években.

2.8. Bölcsődei ellátás

A szülői igények felmérését követően, azok függvényében indokolt felülvizsgálni játszócsoport, illetve baba-mama klub kialakítását. A játszócsoportban lehetőség adhat az otthonnevelkedő kisgyermekeknek és szüleiknek, hogy együtt játszhassanak a bölcsődében, miközben megismerkedhetnek hasonló helyzetben lévő szülőkkel és gyermekeikkel, lehetőségük lehet tapasztalatcserére mind a szülőtársakkal, mind, pedig a szakemberekkel. A baba-mama klubban a szülők bizonyos gyermeknevelési, egészségügyi és táplálkozási kérdésekben segítséget kaphatnának szakemberektől.

2.9. Élelmiszertámogatás

Az előző időszakban többször volt lehetőség a Magyar Élelmiszerbank Alapítvány támogatásának köszönhetően tartós élelmiszercsomagok átadására rászoruló személyek részére. Emellett felmerült egy olyan közösségi konyha ötlete, mely révén a rászorulók közvetlenül juthatnának meleg ételhez. Ezen közvetlen jellegű élelmiszertámogatások megvalósíthatóságának felmérése indokolt különös tekintettel az infrastrukturális (*helyiség/szállítás*) lehetőségekre, hatósági engedélyekre, valamint a felmerülő költségekre.

IV. Mellékletek

1. számú melléklet – Statisztikai adatok a Fővárosról és Ferencvárosról

1. sz. táblázat:

A Főváros lakónépesség megoszlása nem és korcsoport szerint, 2016. december 31.

Életkor	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	megoszlása (%)	fő	megoszlása (%)	Fő	megoszlása (%)
- 14	122 035	15	115 414	12.2	237 449	13.5
15 - 64	562 731	69.2	604 446	64.4	1 167 177	66.6
65 -	128 748	15.8	219 330	23.4	348 078	19.9
Összesen:	813 514	100.0	939 190	100.0	1 752 704	100.0

Forrás: KSH által megküldött adatok, 2018.

2. sz. táblázat:

Ferencváros lakónépesség megoszlása nem és korcsoport szerint, 2016. december 31.

Életkor	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	megoszlása (%)	fő	megoszlása (%)	Fő	megoszlása (%)
- 14	3 509	12.6	3 245	10.2	6 754	11,4
15 - 64	20 738	74.8	22 095	69.6	42 833	72
65 -	3 500	12.6	6 396	20.2	9 896	16.6
Összesen:	27 747	100.0	31 736	100.0	59 483	100.0

Forrás: KSH által megküldött adatok, 2018.

3. sz. táblázat:

A népesség arányának alakulása Ferencvárosban

Időszak	Lakónépesség száma az év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat) (fő)	Állandó népesség száma (fő)	Állandó népességből a 60-x évesek száma (fő)
2000.	62 182	61 955	15 672
2001.	61 013	60 392	15 184
2002.	60 323	59 093	14 889
2003.	59 666	57 851	14 469
2004.	59 728	57 085	14 219
2005.	59 854	57 220	13 988
2006.	59 992	56 715	13 839
2007.	60 892	56 762	13 734
2008.	61 576	56 091	13 620
2009.	62 708	55 844	13 540
2010.	63 268	55 407	13 437
2011.	63 697	55 093	13 361
2012.	58 016	55 472	13 332

2013.	58 883	55 446	13 485
2014.	59 070	55 384	13 633
2015.	59 056	54 922	13 694
2016.	59 483	54 978	13 600

Forrás: KSH., Tájékoztatósi adatbázis, 2018.

4. sz. táblázat:

Az 5 év alatti állandó népesség arányának alakulása Ferencvárosban

Év	0-5	Állandó népesség	0-5 aránya az össznépességhez viszonyítva %
2006.	2 743	56 715	4,8
2007.	2 766	56 762	4,9
2008.	2 807	56 091	5
2009.	2 890	55 844	5,2
2010.	2 928	55 407	5,3
2011.	3 005	55 093	5,5
2012.	3 019	55 472	5,4
2013.	3 041	55 446	5,5
2014.	3 063	55 384	5,5
2015.	3 037	54 922	5,5
2016.	3 034	54 978	5,5

Forrás: KSH., Tájékoztatósi adatbázis, 2018.

A lakosság életminőségét befolyásoló feltételek változásai

5. sz. táblázat:

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen

Időszak	Ferencváros	Budapest	Országos
2006.	829	20 831	403 439
2007.	974	23 292	445 011
2008.	883	24 997	477 351
2009.	1475	41 326	604 576
2010.	1668	45 603	591 278
2011.	1439	42 855	552 308
2012.	1739	45 619	569 261
2013.	1302	36 423	414 273
2014.	1062	32 534	391 040
2015.	910	28 134	337 478
2016.	726	20 511	273 498

Forrás: KSH., Tájékoztatósi adatbázis, 2018.

6. sz. táblázat:

Nyilvántartott álláskeresők száma:

2014.		2015.		2016.	
Budapest	IX. kerület	Budapest	IX. kerület	Budapest	IX. kerület
32 534	1 062	28 134	910	20 511	726

Forrás: KSH., Tájékoztatósi adatbázis, 2018.

2. számú melléklet – LÉLEK – Program bemutatása

A LÉLEK-Pont és Utcai Szociális Munkás Csoport a FESZGYI Családtámogató és Gyermekjóléti Központján belül működő egység, mely az alábbi nyitva álló helyiségekben végzi tevékenységét:

1092 Budapest, Ferenc krt. 8.

1094 Budapest, Tűzoltó u. 23.

Ferencváros Önkormányzata a kerületben hajléktalanná vált emberek felkarolása érdekében 2012-ben, egy komplex programot indított útjára, melynek célja, hogy kivezető utat, reintegrációt biztosítson a közösség hajléktalanná vált tagjainak, amennyiben sorsuk jobbra fordulása érdekében maguk is erőfeszítéseket kívánnak tenni. E program keretében a FESZGYI Családsegítő Szolgálatának részeként két helyszínen LÉLEK-Pontot működtet. A LÉLEK-Pontok működtetésének elsődleges célja a kerületi hajléktalanok segítségének koordinálása, a LÉLEK-Programban való részvételük támogatása, vagy egyéb segítségi formák igénybevételének támogatása. A hajléktalan emberek számára személyre szóló segítő programot dolgoznak ki a munkatársak és próbálják ezt megvalósítani.

Fő feladatai: működési területén felderítő, és elérési munkát végez, ezt követően a programba vonható hajléktalan egyének és csoportok számára szociális szolgáltatást biztosít, amely többek között áll:

- a programban részt vevő hajléktalan emberek állapotának, szándékának, helyzetének felmérése, személyre szabott gondozása, mentorálása,
- foglalkoztathatóságuk, lakhatásuk, nem foglalkoztatási rehabilitációjuk elősegítése, ezen problémájuk megoldásában személyre szabott program (cselekvési terv) kidolgozása,
- a programban részt vevő hajléktalan emberek tájékoztatása a nappali ellátásokat biztosító intézmények (népkonyha, nappali melegedő, szociális és információs ügyfélszolgálatok, klubok, fürdő- és mosóhelyek, stb.), szállást nyújtó intézmények, egészségügyi intézmények, lehetőségeiről, és szükség esetén közvetítése a megfelelő szociális, egészségügyi ellátórendszerbe,
- tájékoztatás a nem hajléktalan-specifikus, ám a hajléktalan emberek számára is igénybe vehető támogató intézmények – egészségügyi, szenvedélybetegeket segítő szolgálatok, munkaügyi központok, stb. – igénybevételének módjáról,
- a hajléktalan egyének és csoportok folyamatos tájékoztatása, informálása (önkormányzati és társadalombiztosítási ellátásokra való esetleges jogosultságukról) mellett szociális és egyéb ügyeik intézése, a kliens képviselése,
- szociális és mentális gondozásuk biztosítása,
- közvetett, vagy közvetlen segítségnyújtás szociális, és egészségügyi problémák megoldásában,
- szociális problémakezelés, ügyintézés, speciális esetkezelés a rendelkezésre álló erőforrásokkal, krízis esetben a közterületen is.

A LÉLEK-Pontok ellátotti köre, működési területe

Azon fedél nélküli személyek, akik Ferencvárosban váltak hajléktalanná, valamint motiváltak sorsuk jobbra fordulása érdekében. A program – Lakhatási, Életviteli, Lelki-segítségnyújtási és Egzisztenciateremtési Közösségi Program – nem kevesebb célt tűz ki

maga elé, mint, hogy kivezető utat keressen és találjon több, jelenleg fedélnélküliként élő személy számára a hajléktalanságból. Működési területük Budapest IX. kerület közigazgatási területe.

3. számú melléklet – Önként vállalt feladatok, támogatások a szociális ellátórendszer területén Ferencvárosban

- LÉLEK-Pont működtetése
- Jelzésen lakáson biztosított ellátás
- Támogató szolgálat
- Családmentori Iroda
- Ifjúság segítés
- Bölcsődék alapfeladatain túli ellátásai ³⁴
- Mentori hálózat működtetése
- Ferencvárosi fűtéstámogatás
- Ferencvárosi élelmiszertámogatás
- Ferencvárosi lakbértámogatás
- Ferencvárosi karácsonyi támogatás
- Ferencvárosi gyógyszer-támogatás
- Tanulóbérlet biztosítása Ferencvárosban
- HPV elleni védőoltás biztosítása Ferencvárosban
- Ferencvárosi születési és életkezdési támogatás
- Ferencvárosi oktatási támogatás
- Hajléktalanok, állami gondozottak, intézményi dolgozók bérlakáshoz juttatása
- Ferencvárosi mozgáskorlátozottak lakásának akadálymentesítési támogatása
- Könyvet Házhoz szolgáltatás biztosítása
- Támogatott lakhatás
- Járóbeteg szakellátás
- Közhasznú foglalkoztatás és megváltozott munkaképességű emberek munkalehetőségének biztosítása
- Ferencvárosi gyermekétkeztetési támogatás
- Ferencvárosi nyugdíjasok és gyermekgondozási segélyben részesülők ingyenes könyvtárhasználat
- Gyermek és ifjúsági táborok üzemeltetése
- Ferencvárosi rendkívüli támogatás
- Ferencvárosi adósságkezelési szolgáltatás
- Ferencvárosi közüzemi díj és közös költség támogatás
- Ferencvárosi jövedelemplótló rendszeres támogatás
- a kullancs terjesztette agyvelőgyulladás, járványos agyhártyagyulladás, rotavírus okozta hasmenés és bányahimlő megbetegedési veszély elhárítása céljából beadott védőoltások biztosítása
- Ferencvárosi lakhatást segítő támogatás

4. számú melléklet – Ferencvárosban működő, és Ferencvárossal szorosan együttműködő egyházak:

³⁴ Részletesen a gyermekek napközbeni ellátása részben.

- Szent Kereszt Plébánia 1091, Budapest, Üllői út 145.
- Ferencvárosi Assisi Szent Ferenc Plébánia 1092 Budapest, Bakáts tér 13.
- Szent Borbála Kápolna 1097 Budapest, Hentes utca 17.
- Szent Vince Plébánia 1096 Budapest, Haller u. 19-21.
- Örökimádás Lelkészség 1091 Budapest, Üllői út 77.
- Kaniziusz Szent Péter templom 1095 Budapest, Gát u. 4.
- Budapest Kálvin téri Református Egyházközség 1091 Budapest, Kálvin tér 7.
- Budapest Nagyvárad téri Református Egyházközség 1089 Budapest, Üllői út 90.
- Budapest Külső-Üllői út Református Egyházközség 1107 Budapest, Bihari út 9/A.

- Budapesti Református Egyetemi Gyülekezet 1093 Budapest, Ráday u. 28.
- Ferencvárosi Evangélikus Gyülekezet 1096 Budapest, Haller utca 19-21.
- Bartók Béla Unitárius Egyházközség 1092 Budapest, Hőgyes Endre utca 3.
- Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Pravoszláv templom 1097 Budapest, Vágóhid u. 15.
- Szim Shalom progresszív zsidó hitközség Ráday utcai Zsinagóga 1092 Budapest, Ráday u. 9.
- Izraelita Egyház Páva utcai Zsinagóga 1092 Budapest, Páva u. 39.
- Ferencvárosi Forrás Gyülekezet 1098 Budapest, Toronyház u. 3/b.
- Új Élet Gyülekezet 1098 Budapest, Toronyház u. 3/b.
- A Tan Kapuja Buddhista Egyház 1098 Budapest, Börzsöny u. 11.